

Poradnik gospodarski

Czego dziś nie zrobisz jutro nie dogonisz. A szkoda jeżeli dzień jeden uronisz.

UKAZUJE SIĘ OD 1889 ROKU
PL ISSN 0137-6780 INDEX 369608

BEZPŁATNY

05/2023

Dotowane ubezpieczenia
rolne

Obszary Natura 2000 – obszary
specjalnej ochrony ptaków

IV KRAJOWE DNI POLA

SIELINKO
2023

3-5 czerwca 2023 roku
Sielinko koło Opalenicy

www.dnipola2023.pl

ORGANIZATOR

Wielkopolski Ośrodek
Doradztwa Rolniczego
w Poznaniu

- ponad 400 odmian roślin uprawnych
- innowacje, cyfryzacja, nowe technologie
- nowoczesny i historyczny sprzęt rolniczy
- wystawa zwierząt hodowlanych

#rolnictwoinnowacyjne

PATRONI HONOROWI

Minister Rolnictwa
i Rozwoju Wsi

WOJEWODA
WIELKOPOLSKI
MICHAŁ ZIELIŃSKI

WIELKOPOLSKA

MARSZAŁEK
WOJEWÓDZTWA
WIELKOPOLSKIEGO
MAREK WOŹNIAK

NIKiDW

NARODOWY INSTYTUT KULTURY
I DZIEDZICTWA WSI

W numerze

4 Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi – Informacje

6 Tłumy pszczelarzy na Forum Pszczelarskim w Sielinku! „To miejsce spotkań i wymiany doświadczeń”

8 Krajowe Dni Pola – każdy znajdzie coś dla siebie. Co nas czeka na największym wydarzeniu rolniczym w tym roku?

12 Dotowane ubezpieczenia rolne

14 ZUS czy KRUS – co wybrać?

16 Rachunkowość rolnicza w gospodarstwach rolnych

18 Notowania cen produktów rolniczych i środków do produkcji rolnej

22 Warunki chowu drobiu w małych gospodarstwach

24 Podsumowanie operacji KSOW

26 Agrotechnika upraw w warunkach zmian klimatycznych

27 Uprawa roli i roślin w gospodarstwie rolnym w oparciu o plan nawozowy

28 Potas w uprawie roślin rolniczych

30 Zatrudnianie pracowników sezonowych

32 Obszary Natura 2000 – obszary specjalnej ochrony ptaków

34 Przetwórstwo mięsa jako dodatkowy dochód gospodarstwa

36 Kreatywność jest zaraźliwa. Rękodzielniczy z powiatu obornickiego

40 Kącik kulinarny – Chleb pszenny na drożdżach

42 Kącik poetycki

**Poradnik
gospodarski**

Wydawca:

Wielkopolski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Poznaniu

Redakcja:

Redaktor naczelny: Jacek Strykowski

Dane kontaktowe:

ul. Sieradzka 29, 60-163 Poznań
tel. 618 630 413,
email: gospodarski@wodr.poznan.pl
www.wodr.poznan.pl/redakcja-poradnika

Druk:

SILVERPRINT

Nakład:

1500 egz.

Korekta:

Edyta Browarska
Skład i łamanie:
Jacek Strykowski, Edyta Browarska

Zdjęcie na okładce:

pixabay

Podpisano do druku dnia:

27.04.2023 r.

Szanowni Czytelnicy,

ostatnie tygodnie to czas szczególnie intensywny dla pracowników Wielkopolskiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego w Poznaniu. Jest to związane przede wszystkim z wciąż trwającą kampanią dopłat bezpośrednich, w której nasi doradcy za darmo pomagają rolnikom w wypełnianiu wniosków

o przyznanie dofinansowania. Zachęcam wszystkich rolników do skorzystania z fachowego wsparcia naszych doradców, dzięki czemu będą mieli pewność, że wniosek został złożony poprawnie pod względem formalnym. Jednocześnie cieszę się, że duża grupa rolników już do tej pory złożyła wnioski o dofinansowanie.

Zbliżający się koniec kampanii wnioskowej jednocześnie oznacza, że coraz mniej czasu pozostało do Krajowych Dni Pola Sielinko 2023, na które zapraszam już od 3 do 5 czerwca do Sielinka, koło Opalenicy. Jak już niejednokrotnie informowałem, tegoroczne Krajowe Dni Pola odbędą się pod hasłem „Rolnictwo Innowacyjne”, co oznacza, że na poletkach demonstracyjnych oraz w Strefie Innowacji i Nauka Praktyce będziecie mogli Państwo zapoznać się z najnowocześniejszymi rozwiązaniami w rolnictwie.

Mimo że Krajowe Dni Pola to najważniejsze tegoroczne wydarzenie organizowane przez Wielkopolski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Poznaniu, to nie zapominamy także o innych imprezach. Za nami są już Wiosenne Targi Rolno-Ogrodnicze w Marszewie, zaś tuż po Krajowych Dniach Pola czekają nas Marszewskie Dni Pola oraz Targi Rolnicze Kościelec 2023, na które również zapraszam.

Z poważaniem

Jacek Sommerfeld

Dyrektor Wielkopolskiego Ośrodka
Doradztwa Rolniczego w Poznaniu

Prenumerata:

Bezpośrednio w redakcji można zamówić prenumeratę indywidualną lub zbiorową na dowolny okres. Na prenumeratę zbiorową, powyżej 10 egzemplarzy czasopisma, udzielamy 25% rabatu.

Prenumerata miesięcznika Poradnik Gospodarski
Wielkopolski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Poznaniu,
ul. Sieradzka 29, 60-163 Poznań
NUMER KONTA: 31 1130 1088 0001 3152 0620 0003
Wypełniony kupon należy wysłać na adres redakcji pocztą
lub mailem: poradnik.gospodarski@wodr.poznan.pl,
razem z dowodem wpłaty

Koszt prenumeraty:	ROCZNEJ	0,00 zł – odbiór u doradcy
	PÓŁROCZNEJ	39,82 zł – z wysyłką pocztową
		0,00 zł – odbiór u doradcy
		21,72 zł – z wysyłką pocztową

Realizując obowiązek informacyjny, wynikający z art. 13 ust. 1 i 2 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z 27.04.2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych) (Dz. U. UE. L. z 2016 r. Nr 119, str. 1) – dalej RODO, Zamawiający informuję, że:

1. Administratorem Pani/Pana danych osobowych (ADO) jest Wielkopolski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Poznaniu 60-163 Poznań, ul. Sieradzka 29, adres mailowy: wodr@wodr.poznan.pl, tel. 61 868 52 72.

2. W sprawach związanych z ochroną danych osobowych może Pani/Pan kontaktować się z powołanym przez ADO Inspektorem Ochrony Danych, na adres mailowy: iod@wodr.poznan.pl.

3. Pani/Pana dane osobowe będą przetwarzane na podstawie:

a) art. 6 ust. 1 lit. b) RODO, w celu realizacji zamówienia na prenumeratę miesięcznika „Poradnik Gospodarski”, b) Art. 6 ust. 1 lit. c) w celu rozliczenia opłat za prenumeratę miesięcznika.

4. Odbiorcami Pani/Pana danych mogą być:

a) podmioty uprawnione do obsługi doręczeń (kurierzy, operatorzy pocztowi),
b) podmioty, którym powierzylimy przetwarzanie danych osobowych na podstawie odrębnych umów (np. serwis sprzętu IT),
c) organy i podmioty upoważnione z mocy prawa.

5. Pani/Pana dane osobowe będą przetwarzane przez okres 5 lat od zakończenia roku kalendarzowego, w którym nastąpiła rezygnacja z prenumeraty i została wystawiona ostatnia faktura/rachunek.

6. Pani/Pana dane osobowe nie będą profilowane oraz poddawane zautomatyzowanemu procesom decyzyjnym.

7. Pani/Pana dane nie będą przekazywane do Państw trzecich oraz organizacji międzynarodowych i nie będą podlegały transgranicznemu przetwarzaniu.

8. Ma Pani/Pan prawo dostępu do treści swoich danych osobowych, do ich sprostowania, usunięcia w zakresie wynikającym z przepisów prawa, ograniczenia ich przetwarzania, wniesienia sprzeciwu wobec ich przetwarzania, a także prawo do przeniesienia swoich danych osobowych.

9. Ma Pani/Pan prawo wnieść skargę do organu nadzorczego, tj. Prezesa Urzędu Ochrony Danych Osobowych (ul. Stawki 2, 00 - 193 Warszawa).

Redakcja zastrzega sobie prawo dokonywania przeróbek i skrótów w tekstach. Redakcja nie zwraca materiałów nie zamówionych i nie odpowiada za treść reklam i ogłoszeń.

Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi

Posiedzenie Rady AGRIFISH w Luksemburgu

Posiedzenie Rady UE ds. Rolnictwa i Rybołówstwa (AGRIFISH) w Luksemburgu było poświęcone przede wszystkim aktualnej sytuacji na rynkach rolnych w UE, projektowi rozporządzenia dotyczącego certyfikacji usuwania CO₂ oraz krajowym planom strategicznym WPR na lata 2023-2027. Polskiej delegacji przewodniczył minister rolnictwa i rozwoju wsi Robert Telus

Wspólny wniosek 5 państw przyfrontowych

W punkcie dotyczącym sytuacji na rynkach rolnych Polska przedstawiła wspólny wniosek 5 państw członkowskich: Polski, Bułgarii, Rumunii, Słowacji i Węgier. Wniosek dotyczy działań, które są konieczne, aby przeciwdziałać zakłóceniom rynkowym w krajach członkowskich UE obciążonych skutkami zwiększonego importu artykułów rolno-spożywczych z Ukrainy.

- Szef resortu rolnictwa zaapelował o większą pomoc dla producentów niż ta, którą KE obecnie proponuje (100 mln euro), gdyż straty producentów są wyższe. Środki pomocowe powinny pochodzić także z innych źródeł niż rezerwa kryzysowa WPR.
- Na zakończenie minister dodał, że chcemy wypracować stały mechanizm i skuteczne instrumenty, a nie tylko działać doraźnie.

Kolejna runda negocjacji z KE

Na marginesie Rady AGRIFISH odbyła się kolejna runda negocjacyjna ministrów rolnictwa Polski, Bułgarii, Rumunii, Słowacji i Węgier z przedstawicielami KE: wiceprzewodzącym Komisji Europejskiej, komisarzem ds. handlu V. Dombrovskiem i komisarzem UE ds. rolnictwa J. Wojciechowskim.

Postulaty 5 krajów regionu

- Minister Robert Telus przedstawił w imieniu ściśle współpracujących ze sobą państw przyfrontowych następujące, najważniejsze postulaty wypracowane wspólnie przez te kraje:
- Szef polskiej delegacji podtrzymał stanowisko przekazane w piśmie do komisarzy KE 21 kwietnia 2023 r. Wskazał, że na liście produktów objętych zaproponowanym przez KE specjalnym środkiem ochronnym (SSFG), poza wymienionymi w piśmie 8 produktami (są to: olej słonecznikowy, mąka, miód, cukier, owoce miękkie, jaja, wszystkie rodzaje mięsa, mleko i produkty mleczne), powinien znaleźć się również sok jabłkowy.
- Minister Telus podkreślił, że SSFG powinien obowiązywać minimum do końca roku, a nie do 5 czerwca, jak proponuje KE, ponieważ problem presji na rynki naszych krajów będzie trwał dłużej i są potrzebne rozwiązania nie tylko na teraz, ale na dłuższy czas. Ponadto państwa członkowskie powinny mieć możliwość wyłączenia za zgodą Komisji produktu z listy, jeśli wystąpi deficyt tego produktu na rynku w danym kraju.

Przedmiotem rozmów z KE jest pakiet narzędzi, które miałyby wprowadzić KE w celu ograniczenia i przeciwdziałania skutkom rosyjskiej inwazji na Ukrainę na rynki krajów sąsiadujących z Ukrainą i położonych blisko Ukrainy.

Debata nt. sytuacji rynkowej

Zgodnie z porządkiem obrad Rady ministrowie dyskutowali na temat aktualnej sytuacji na rynkach rolnych ze szczególnych uwzględnieniem skutków wojny w Ukrainie.

Minister Robert Telus podkreślił, że bardzo trudna sytuacja w rolnictwie jest spowodowana wyłącznie wojną. Jednocześnie zaznaczył, że Polski nie trzeba przekonywać o konieczności pomocy Ukrainie.

Szef polskiej delegacji wskazał, że wprowadzenie zakazu importu niektórych produktów rolnych z Ukrainy miało na celu

Wszystkie materiały pochodzą ze strony
Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi
<https://www.gov.pl/web/rolnictwo/wiadomosci>

skłonienie KE do rozpoczęcia rozmów z państwami członkowskimi UE, w których rolnicy najbardziej odczuwają teraz problemy na rynku. Podkreślił, że trwające negocjacje z komisarzami ds. handlu oraz ds. rolnictwa są bardzo ważne.

– Liczymy, że uda się wypracować nie tylko mechanizmy rozwiązujące sytuację doraźnie, lecz także w perspektywie długoterminowej, ponieważ wiadomo, że UE będzie musiała mierzyć się z presją rynkową na dłużej – dodał polski minister rolnictwa i rozwoju wsi.

Minister wyjaśnił, że rolnicy w krajach, które domagają się rzeczywistych działań pomocowych i wsparcia ze strony Komisji, znaleźli się w niezwykle trudnym położeniu. Jest to jest przyczyną protestów i niepokojów społecznych.

Szef polskiej delegacji podkreślił, że obowiązywanie specjalnego środka ochronnego nie może zakończyć się w czerwcu. Stwierdził, że powinien on obowiązywać co najmniej do końca roku.

– Polska i inne kraje przygraniczne chcą pomagać Ukrainie, ale nie może być tak, że koszty tej pomocy ponoszą tylko te kraje – dodał polski minister rolnictwa.

Minister zwrócił także uwagę, że korytarze solidarnościowe nie działają poprawnie.

– Brakuje mechanizmów zapewniających, aby produkty, które trafiają do państw przyfrontowych UE były rozdysponowane także do pozostałych państw członkowskich oraz do krajów trzecich – dodał minister Telus.

Szef resortu rolnictwa podkreślił, że Polska docenia propozycję pomocy finansowej z rezerwy rolnej, oceniając jednak, że 100 mln EUR to za mało w stosunku do strat, które ponieśli rolnicy w 5 krajach regionu. Wskazał, że pomoc finansowa powinna pochodzić także spoza WPR. Zaapelował o solidarność i jedność, aby poradzić sobie z problemami na rynkach. Wezwał do szerszego spojrzenia, aby wypracować mechanizmy działające także w przyszłości.

Stanowisko Komisji Europejskiej

Komisja poinformowała o trwających pracach nad pakietem rozwiązań, który mógłby objąć:

- wprowadzenie specjalnego środka ochronnego (SSFG) dla kukurydzy, pszenicy, słonecznika, rzepaku i prawdopodobnie także oleju słonecznikowego;
- wszczęcie postępowania ochronnego dla innych produktów wrażliwych;
- przyznanie drugiej transzy pomocy finansowej dla 5 państw członkowskich – 100 mln EUR z możliwością krajowego współfinansowania w wysokości do 200 proc.

Komisja podkreśliła, że wdrożenie pakietu jest uzależnione od zniesienia przez państwa członkowskie jednostronnych środków oraz zobowiązania do niewprowadzania nowych. KE zapewniła też, że podejmuje kroki, by ułatwić działanie korytarzy solidarnościowych, wspierając logistykę oraz możliwości eksportowe Ukrainy. Komisja wyraziła wdzięczność dla pozostałych państw członkowskich za solidarność i wsparcie dla pierwszego pakietu pomocy.

Rozporządzenie ws. certyfikacji usuwania dwutlenku węgla

Ministrowie ds. rolnictwa omówili projekt rozporządzenia dotyczącego certyfikacji usuwania CO₂ pod kątem rolnictwa i leśnictwa.

Minister Robert Telus podkreślił, że należy nie tylko ograniczyć emisję gazów cieplarnianych, lecz także rozwijać systemy pozwalające na wychwytywanie dwutlenku węgla, aby osiągnąć zakładane ambitne cele klimatyczne.

– Dostrzegamy istotną rolę sektora rolnictwa w tym działaniu. Unijny system certyfikacji dla takich działań może być istotnym narzędziem wspierającym sekwestrację CO₂ – dodał minister.

Szef resortu rolnictwa postulował, aby kluczowe rozwiązania dla systemu, takie jak metodologia obliczania poziomów referencyjnych, „dodatkowość” stosowanych praktyk, mechanizmy odpowiedzialności czy system kontroli i monitoringu, zawarte zostały w samej treści rozporządzenia, a nie w aktach delegowanych.

Minister zwrócił ponadto uwagę na potrzebę kompatybilności systemu certyfikacji usuwania dwutlenku węgla z realizacją Wspólnej Polityki Rolnej. Rolnicy korzystający z instrumentów WPR powinni móc jednocześnie uczestniczyć w dobrowolnej certyfikacji pochłaniania.

– Konieczne jest również zapewnienie odpowiednich zachęt dla rolników, aby jak największa ich liczba chciała z systemu skorzystać – dodał minister rolnictwa i rozwoju wsi.

Minister Telus przekonywał, że podstawowym zadaniem sektora rolnictwa jest zapewnienie bezpieczeństwa żywnościowego. Z tego powodu wpływ efektów wprowadzanego mechanizmu certyfikacji usuwania dwutlenku węgla na bezpieczeństwo żywnościowe powinien być stale i szczegółowo monitorowany.

Plany strategiczne WPR

Na podstawie informacji Komisji ministrowie wymienili poglądy o stanie prac w kwestii krajowych planów strategicznych WPR na lata 2023-2027.

Minister Robert Telus poinformował, że w związku z opóźnioną publikacją aktu bazowego i aktów wykonawczych plany strategiczne nie w pełni odzwierciedlają aktualny stan potrzeb sektora rolno-spożywczego. Podkreślił, że kalendarz prac nad planami nie pozwolił w pełni odpowiedzieć na wyzwania związane ze skutkami społeczno-gospodarczymi pandemii oraz kryzysem wywołanym wojną w Ukrainie.

Szef resortu rolnictwa stwierdził, że pierwsze doświadczenia w uruchamianiu planu pokazały, że przepisy bazowe są mało elastyczne i utrudniają szybką reakcję na pojawiające się wyzwania w rolnictwie i na obszarach wiejskich.

– Dlatego niezbędna jest większa elastyczność oraz możliwości dokonywania częstszych zmian planu – dodał minister.

Zrównoważone stosowanie środków ochrony roślin

W ramach posiedzenia ministrowie ds. rolnictwa omówili również wniosek zgłoszony przez delegację Łotwy wraz z 7 państwami członkowskimi, w tym Polską, na temat wątpliwości dotyczących projektu rozporządzenia w sprawie zrównoważonego stosowania środków ochrony roślin.

Polska w pełni poparła wniosek Łotwy i podkreśliła, że regulacje prawne dotyczące środków ochrony roślin powinny uwzględniać zagrożenie ze strony szkodników i chorób roślin oraz dostępność efektywnych metod alternatywnych.

Polska stwierdziła, że musimy mieć możliwość ochrony rodzimych upraw i spełniania restrykcyjnych wymagań fitosanitarnych importowych państw trzecich. Niestety rozwiązania proponowane w projektowanym rozporządzeniu nie odpowiadają na te postulaty.

Biogospodarka

Rada zatwierdziła konkluzje o możliwościach związanych z biogospodarką w obliczu obecnych wyzwań, przy szczególnym uwzględnieniu obszarów wiejskich.

Tłumy pszczelarzy na Forum Pszczelarskim w Sielinku!

„To miejsce spotkań i wymiany doświadczeń”

Wymiana doświadczeń, wykłady na temat wpływu zmian klimatu na karmienie pszczół, tradycyjny kiermasz pszczelarski oraz wręczenie medali i odznaczeń dla najbardziej zasłużonych pszczelarzy - tak wyglądało 29. Forum Pszczelarskie w Sielinku, które odbyło się w sobotę, 15 kwietnia. Forum było organizowane przez Wielkopolski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Poznaniu oraz Wojewódzki Związek Pszczelarzy w Poznaniu.

– Co roku z przyjemnością pojawiają się na Forum Pszczelarskim. Jest to wydarzenie, na którym niezależnie od pogody, frekwencja zawsze jest wysoka i tak jest też w tym roku. Forum jest okazją do spotkań i wymiany doświadczeń, kulturalnych rozmów oraz zdobywania wiedzy, którą można następnie wykorzystać w swojej codziennej praktyce – mówi Maciej Sztykiewicz, zastępca dyrektora Wielkopolskiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego, podczas uroczystości otwarcia Forum Pszczelarskiego.

Natomiast Stanisław Duszczyk, sekretarz Polskiego Związku Pszczelarskiego, dodawał: – Jestem przekonany, że to Forum przełoży się na Państwa pracę w pasiekach.

Wielkopolski Ośrodek Doradztwa Rolniczego nagrodzony!

Podczas Forum w Sielinku wręczone zostały między innymi Medale 100-lecia Polskiego Związku Pszczelarskiego, które otrzymały instytucje i osoby zaangażowane w rozwój i promocję pszczelarstwa. Wśród laureatów był również Wielkopolski Ośrodek Doradztwa Rolniczego.

– Dziękuję pszczelarzom za docenienie naszej pracy na rzecz pszczelarstwa. Jako WODR kładziemy nacisk również na tę dziedzinę rolnictwa – mówi Maciej Sztykiewicz, odbierając nagrodę.

Wśród laureatów Medali 100-lecia Polskiego Związku Pszczelarskiego był również Wielkopolski Ośrodek Doradztwa Rolniczego

Tegoroczne Forum Pszczelarskie w Sielinku było imprezą towarzyszącą Krajowym Dniom Pola Sielinko 2023

Ponadto, podczas forum wręczone zostały medale Wojewódzkiego Związku Pszczelarzy w Poznaniu oraz srebrne i złote odznaki Polskiego Związku Pszczelarskiego. Nagrodzeni zostali również najlepsi pszczelarze w konkursie „Wzorowa Pasieka”.

Po części oficjalnej pszczelarze mogli wysłuchać wykładów prowadzonych przez profesora Jerzego Samborskiego z Zachodniopomorskiego Uniwersytetu Technologicznego, który omówił tematy związane z wychowem matek pszczoł, a także opowie o zależności zmian klimatycznych i karmieniu pszczoł.

Pszczelarstwo na Krajowych Dniach Pola Sielinko 2023

Tegoroczne Forum Pszczelarskie w Sielinku było imprezą towarzyszącą Krajowym Dniom Pola Sielinko 2023, które już 3-5 czerwca odbędą się właśnie w Sielinku.

– Będzie to największe wydarzenie rolnicze w Polsce, na którym nie zabraknie tematyki pszczelarstwa. Dlatego nie wyobrażam sobie, żeby zabrakło Państwa, pszczelarzy, także na Krajowych Dniach Pola – mówił Maciej Szykowiec, zastępca dyrektora WODR.

Krajowe Dni Pola to największe tego typu wydarzenie branżowe w Polsce, które jest odwiedzane przez dziesiątki tysięcy osób z całej Polski. Szczegółowe o tej imprezie można znaleźć na stronie internetowej Krajowych Dni Pola (www.dnipola2023.pl).

Na terenie wydarzenia powstanie specjalna Aleja Pszczelarska, na której odwiedzający będą mogli dowiedzieć się interesujących informacji na temat pszczelarstwa czy na żywo zobaczyć, jak wygląda profesjonalny sprzęt pszczelarski.

Norbert Kowalski

Dział Metodyki Doradztwa, Szkoleń i Wydawnictw

Fot. Marta Kaczmarek

Krajowe Dni Pola – każdy znajdzie coś dla siebie.

Co nas czeka na największym wydarzeniu rolniczym w tym roku?

Ponad 400 odmian roślin uprawnych, 18 hektarów terenu, setki zwierząt, najnowocześniejsze rozwiązania w rolnictwie, występy regionalnych zespołów, rękodzieło, degustacje czy historyczny sprzęt rolniczy – to wszystko, a nawet wiele więcej, czeka na osoby, które już 3-5 czerwca pojawią się w Sielinku, koło Opalenicy, na IV Krajowych Dniach Pola organizowanych przez Wielkopolski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Poznaniu.

– Krajowe Dni Pola będą największym wydarzeniem w historii organizowanym przez Wielkopolski Ośrodek Doradztwa Rolniczego. Jesteśmy szczęśliwi, że ta impreza będzie mogła odbyć się w Sielinku i z niecierpliwością czekamy na rozpoczęcie – mówi Jacek Sommerfeld, dyrektor Wielkopolskiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego w Poznaniu.

Natomiast Michał Sosiński, komisarz Krajowych Dni Pola w Sielinku, dodaje: – Wielkopolska od dziesięcioleci kojarzy się ze stosowaniem innowacyjnych rozwiązań w produkcji roślinnej i zwierzęcej. Chcemy podczas naszego wydarzenia kontynuować ten przekaz.

Główne atrakcje Krajowych Dni Pola czekają na odwiedzających w sobotę oraz niedzielę, 3-4 czerwca. Oficjalne otwarcie wydarzenia będzie miało miejsce w sobotę. Aby ułatwić poruszanie się po miejscu imprezy, cały teren Krajowych Dni Pola został podzielony na kilka stref tematycznych.

Strefa poletek demonstracyjnych

Najważniejszym miejscem na Krajowych Dniach Pola będzie strefa poletek demonstracyjnych. Na odwiedzających czeka ponad 400 odmian roślin uprawnych. Specjaliści WODR z zakresu produkcji roślinnej od miesięcy pracują nad tym, by poletka zostały jak najlepiej przygotowane.

Oprócz możliwości obejrzenia, jak prezentują się poszczególne odmiany, na odwiedzających nasze poletka czekają także różnorodne inne atrakcje jak na przykład pokaz działania N-Testera, zautomatyzowanego pobierania prób glebowych, pielnika w kukurydzy czy rozmowy na temat flory i entomofauny pasów kwiatowych.

– Przy poletkach demonstracyjnych będą znajdowały się zarówno stoiska Wielkopolskiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego w Poznaniu, partnerów wydarzenia oraz firm nasiennych – mówi Łukasz Kuleczka, specjalista do spraw produkcji roślinnej, który odpowiada za przygotowanie poletek.

Strefa Innowacje i Nauka Praktyce

Tegoroczne Krajowe Dni Pola odbywają się pod hasłem „Rolnictwo Innowacyjne”, dlatego też, oprócz poletek demonstracyjnych, jednym z najważniejszych miejsc będzie Strefa Innowacji i Nauka Praktyce. Znajdą się w niej stoiska różnorodnych instytucji oraz firm, które wdrażają coraz nowocześniejsze rozwiązania w rolnictwie.

Ponadto, strefa będzie też miejscem, w którym będą prowadzone wykłady, debaty czy pokazy z zakresu rolnictwa precyzyjnego. Odwiedzający będą mogli usłyszeć między innymi o sztucznej inteligencji w rolnictwie czy faktach i mitach związanych z jakością żywności.

– Nowoczesne rozwiązania już od jakiegoś czasu odważnie wkraczają do polskiego rolnictwa i są coraz chętniej wykorzystywane przez rolników. Jako WODR, promujemy nowatorskie technologie oraz zachęcamy rolników, by odważnie z nich korzystali. Dlatego też rolnictwo innowacyjne jest tematem przewodnim tego wydarzenia – mówi dyrektor Jacek Sommerfeld.

Strefa Regionalnej Wystawy Zwierząt Hodowlanych

Na Krajowych Dniach Pola nie mogło także zabraknąć strefy Regionalnej Wystawy Zwierząt Hodowlanych, która co roku przyciągała tłumy odwiedzających do Sielinka. W tym roku będzie można obejrzeć najpiękniejsze okazy bydła mlecznego, bydła mięsnego, owiec, drobiu, królików czy koni. Tradycyjnie, wybrane zostaną także czempiony i superczempion Wystawy. Łącznie obejrzeć można około 450 zwierząt!

– Oprócz tych gatunków zwierząt, pojawiają się inne, mniej spotykane, ale tutaj póki co nie chcę zdradzać szczegółów, po prostu trzeba przyjechać i zobaczyć na własne oczy – mówi Wioleta Barczak, koordynator strefy wystawy zwierząt, komisarz wystawy zwierząt.

Strefa Rozwoju Obszarów Wiejskich

Występy regionalnych zespołów muzycznych, warsztaty z tworzenia biżuterii, nauka tkania na krosnach, możliwość samodzielnego wyrobu masła, młócenia zboża cepami, tworzenia

świeczek pszczelich czy warsztat wyplatania koszyków z wikliny – między innymi takie atrakcje czekają na odwiedzających w strefie Rozwoju Obszarów Wiejskich.

Będzie to miejsce, w którym będzie można zapoznać się lepiej z wielkopolską tradycją, kulturą i rękodziełem, poznać regionalną historię lub spróbować potraw przygotowanych przez koła gospodyń wiejskich.

– Zależy nam na tym, by Krajowe Dni Pola były nie tylko świętem rolników, ale wydarzeniem, w którym każdy znajdzie coś ciekawego dla siebie – mówi dyrektor Jacek Sommerfeld. Tuż obok strefy Rozwoju Obszarów Wiejskich znajdzie się również ekspozycja historycznego sprzętu rolniczego, którą przygotowuje Muzeum Narodowe Rolnictwa i Przemysłu Rolno-Spożywczego w Szreniawie.

Strefa Ogrodnictwa

Po raz pierwszy na Krajowych Dniach Pola mocno zaakcentowana zostanie także tematyka ogrodnictwa. Czołowe firmy zaprezentują ofertę najnowszych środków produkcji i technologii dla szeroko rozumianego ogrodnictwa. Ponadto, w punkcie konsultacyjnym fachowych porad będą udzielali naukowcy. Oprócz tego w strefie znajdzie się także punkt degustacyjny jakości owoców i warzyw, w tym przetworzonych, pochodzących z Wielkopolski

– Ogrodnictwo nazywane jest awangardą rolnictwa. Określa się tak choćby ze względu na bardzo złożone i zaawansowane technologicznie rozwiązania – mówi Stanisław Zabarski, koordynator strefy ogrodnictwa. Tuż obok strefy ogrodnictwa znajdzie się również tradycyjny kiermasz ogrodniczy.

Strefa Energii dla Rolnictwa

Tematyką której nie może zabraknąć na Krajowych Dniach Pola jest również energia dla rolnictwa. W tej strefie zainteresowani będą mogli uzyskać wiedzę na temat odnawialnych źródeł energii, biogazu czy zielonego wodoru. Ponadto, zostaną zaprezentowane nowoczesne rozwiązania w zakresie odnawialnych źródeł energii, pomp ciepła, magazynów energii oraz energooszczędnych technologii.

Zainteresowane osoby będą mogły również uzyskać informacje na temat wykorzystania surowców rolniczych do produkcji biomasy i biogazu, a także poznać zastosowanie zielonego wodoru. Do dyspozycji rolników będą także fachowcy, którzy opowiedzą o sposobach oszczędzania energii, a także udzielą bezpłatnych porad dotyczących działań wspierających obniżanie kosztów energii oraz możliwości dofinansowania inwestycji w zieloną energię dla gospodarstw rolnych.

Strefa Wielkopolskich Targów Rolniczych

Odwiedzający będą mogli również podziwiać nowoczesny sprzęt rolniczy, który będzie dostępny w strefie Wielkopolskich Targów Rolniczych. W tej strefie pojawią się również stoiska różnorodnych firm związanych z rolnictwem, na których będzie można zaopatrzyć się na przykład w środki do produkcji roślinnej, pasze i tym podobne.

Instytuty i Ośrodki Doradztwa Rolniczego

Na Krajowych Dniach Pola będzie można zapoznać się także z działalnością różnorodnych instytutów związanych z rolnictwem oraz wszystkich wojewódzkich Ośrodków Doradztwa

Rolniczego. Oferta tych podmiotów będzie dostępna w strefie doradztwa i instytutów, która znajdzie się obok sceny głównej.

Fyrtel Samorządowy i Aleja Pszczelarska

Nowością na Krajowych Dniach Pola będzie zaangażowanie ze strony lokalnych samorządów, które będą przedstawiały swoją ofertę w strefie Fyrtel Samorządowy.

– To miejsce, w którym samorządy z okolic Sielinka będą mogły zaprezentować wszystko, co najlepsze na ich terenie. Będzie można tam również zapoznać się z ofertą turystyczną Wielkopolski – opowiada dyrektor Sommerfeld.

Tuż obok strefy Fyrtel Samorządowy, będzie również Aleja Pszczelarska, na której będzie można zobaczyć, jak wyglądały stare ule lub jak prezentuje się profesjonalny strój pszczelarza.

Dzień Młodego Rolnika

Trzeci dzień Krajowych Dni Pola, czyli poniedziałek, 5 czerwca, będzie szczególnie istotny dla uczniów rolniczych szkół średnich. Dzień Młodego Rolnika, bo o nim mowa, będzie poświęcony wyłącznie uczniom, którzy przyjadą do Sielinka z całej Polski.

Na uczniów czekają różnorodne lekcje polowe i warsztaty ze wszystkich dziedzin rolnictwa, czyli technologii produkcji roślinnej i zwierzęcej, ekologii i ochrony środowiska, rozwoju obszarów wiejskich oraz ekonomiki.

– Uczniowie są przyszłością polskiego rolnictwa, dlatego zależy nam na tym, by mogli zapoznać się z najnowocześniejszymi rozwiązaniami, które mogą być wykorzystywane w gospodarstwach – mówi dyrektor Jacek Sommerfeld.

Imprezy towarzyszące

Chociaż obchody główne Krajowych Dni Pola odbędą się w dniach 3-5 czerwca w wielkopolskim Sielinku, to imprezy towarzyszące temu wydarzeniu odbywają się przez cały rok w całej Polsce.

Tuż przed Krajowymi Dniami Pola, w dniach 1-2 czerwca odbędą się konferencje i pokazy na poletkach demonstracyjnych Instytutu Ochrony Roślin w Winnej Górze oraz Centralnego Ośrodka Badania Odmian Roślin Uprawnych w Słupi Wielkiej.

Patroni Krajowych Dni Pola

IV Krajowe Dni Pola Sielinko 2023 zostały objęte patronatem honorowym Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi, Wojewody Wielkopolskiego Michała Zielińskiego, Marszałka Województwa Wielkopolskiego Marka Woźniaka, Narodowego Instytutu Kultury i Dziedzictwa Wsi.

Patronami medialnymi Krajowych Dni Pola Sielinko 2023 są: TVP3 Poznań, Radio Poznań, Radio Emaus, Głos Wielkopolski, portale NaszeMiasto.pl, Wieści Rolnicze, Top Agrar, Agro Profil, Wiadomości Rolnicze Polska, Poradnik Gospodarski, wydawnictwo APRA, portal Farmer.pl, portal Gospodarz.pl.

Głównymi partnerami naukowymi Krajowych Dni Pola są: Uniwersytet Przyrodniczy w Poznaniu, Instytut Ochrony Roślin w Poznaniu, Centralny Ośrodek Badania Odmian Roślin Uprawnych.

Ponadto, Krajowe Dni Pola będą także jednym z elementów obchodów 100-lecia państwowego doradztwa rolniczego w Polsce, które przypada w 2023 roku.

Norbert Kowalski
Dział Metodyki Doradztwa, Szkoleń i Wydawnictwa

Rolniku pamiętaj o ważnych terminach!

Termin	Wydarzenie
od 22.04.2023	Ruszyła 5 edycja programu „Mój Prąd”! Ministerstwo Klimatu i Środowiska wraz z Narodowym Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej informują, że 22.04.2023 r. o godz. 9.00 uruchomiony został piąty nabór wniosków o dofinansowanie w programie „Mój Prąd”. Budżet programu 955 000 tys. zł Szczegółowe informacje: https://mojprad.gov.pl/
do 15.05.2023	Do 15 maja 2023r. można składać wnioski o przyznanie płatności m.in. w ramach ekoschematów powierzchniowych. Jest to pierwszy nabór w ramach Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027. Zachęcamy rolników do wnioskowania o płatności. Doradcy z Wielkopolskiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego bezpłatnie pomogą w wypełnieniu wniosku. Szczegóły: https://www.gov.pl/web/rolnictwo/ekoschematy-powierzchniowe--trwa-nabor-wnioskow
do 15.05.2023	Do 15 maja 2023r. można składać wnioski o przyznanie płatności bezpośrednich oraz płatności obszarowych w ramach II filara WPR za 2023 r. W tegorocznej kampanii pojawiły się nowe rodzaje płatności związane z ochroną środowiska i klimatu. Wnioski można składać wyłącznie za pomocą internetowej aplikacji eWniosekPlus. Szczegóły: https://www.gov.pl/web/arimr/plan-strategiczny-dla-wspolnej-polityki-rolnej-na-lata-2023-2027
do 30.06.2023	Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa rozpoczęła nabór wniosków o pomoc finansową dla producentów pszenicy lub kukurydzy, którzy ponieśli straty spowodowane agresją Federacji Rosyjskiej na Ukrainę. Wnioski można składać do 30 czerwca 2023 r. Szczegóły: https://www.gov.pl/web/arimr/pomoc-krajowa-dla-producentow-pszenicy-lub-kukurydzy3
do 31.05	Do 31 maja można ubiegać się o wsparcie do przezimowanych rodzin pszczelich z budżetu krajowego w ramach pomocy de minimis w rolnictwie. W bieżącym roku stawka płatności wzrosła do 50 zł. Dotychczas do placówek ARiMR wpłynęło ponad 10 tys. wniosków. Nabór trwa od 1 kwietnia do 31 maja 2023 r. Szczegóły: https://www.gov.pl/web/arimr/pomoc-do-przezimowanych-rodzin-pszczelich--wyzsze-stawki-zachecaja
do 30.09	Trwa nabór wniosków o wsparcie dla kół gospodyń wiejskich. Od 3 kwietnia 2023 r. o przyznanie środków finansowych na działalność statutową mogą się po raz kolejny ubiegać koła gospodyń wiejskich. W tegorocznym naborze pojawiło się kilka nowości – w tym wyższe stawki dofinansowania. Szczegóły: https://www.gov.pl/web/arimr/trwa-nabor-wnioskow-o-wsparcie-dla-kol-gospodyn-wiejskich
Bezterminowo	Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi informuje, że osoby, które utrzymują drób na własne potrzeby, nie muszą go rejestrować u Powiatowego Lekarza Weterynarii ani w Krajowej Bazie Danych Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa. Do czasu przyjęcia odpowiednich przepisów MRiRW zaleca powstrzymanie się od rejestracji takiego drobiu
do 15.12.2023	Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej rozpoczyna realizację programu „Energia dla wsi”. Z dofinansowania w ramach programu będą mogli skorzystać m.in. rolnicy – osoby fizyczne. W ramach naboru przewidziano udzielanie wsparcia finansowego dla: instalacji fotowoltaicznych lub turbin wiatrowych, biogazowni i elektrowni wodnych oraz magazynów energii zintegrowanych z tymi źródłami. Nabór od 25 stycznia do 15 grudnia br. Szczegóły: https://www.gov.pl/web/nfosigw/rusza-program-energia-dla-wsi
do 15.12.2023	Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Poznaniu w związku ze zmianami w Programie Priorytetowym głasza nabór na działanie pn.: „Ogólnopolski program regeneracji środowiskowej gleb poprzez ich wapnowanie” z nowym regulaminem Programu. Dofinansowaniem będą objęte wnioski przyjęte przez Okręgowe Stacje Chemiczno-Rolnicze w systemie ciągłym w terminie od dnia 01.01.2022 r. do dnia 15.12.2023 r. lub do wyczerpania alokacji środków. Szczegóły: https://www.wfosgw.poznan.pl/programy/wapnowanie-kontynuacja/

Opracowała:

Magdalena Stachowiak
Dział Ekologii i Ochrony Środowiska

SAMORZĄD
WOJEWÓDZTWA
WIELKOPOLSKIEGO

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie”.

Wielkopolski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Poznaniu – Partner KSOW

informuje, że w dniu 20 kwietnia 2023 r. podpisana została umowa z Samorządem Województwa Wielkopolskiego na realizację operacji

pn. „Lokalnie i tradycyjnie z Kołami Gospodyń Wiejskich”.

Kwota kosztów kwalifikowalnych operacji wynosi: **28 000,00 zł.**

Operacja będzie polegała na organizacji 28 stoisk wystawienniczych Kół Gospodyń Wiejskich promujących regionalne i tradycyjne produkty żywnościowe poprzez ich degustację podczas kompleksowego wydarzenia: IV Krajowe Dni Pola Sielinko 2023, XXIX Wielkopolskie Targi Rolnicze, IV Regionalna Wystawa Zwierząt Hodowlanych w dniach 3-4 czerwca 2023 r.

Celem operacji jest zwiększenie udziału producentów regionalnej i tradycyjnej żywności w organizacji krótkiego łańcucha dostaw, wymiana i upowszechnianie wiedzy oraz doświadczeń dotyczących produktów lokalnych pomiędzy podmiotami uczestniczącymi we wdrażaniu inicjatyw na rzecz rozwoju obszarów wiejskich. Celem operacji jest również przekazanie informacji uczestnikom wydarzenia w zakresie wielkopolskiej tradycji i dziedzictwa kulturowego wsi ze szczególnym uwzględnieniem produktów lokalnych.

Planuje się, iż w wyniku realizacji operacji nastąpi podniesienie wiedzy odwiedzających stoiska wystawiennicze podczas targów w zakresie zwiększenia udziału producentów regionalnej i tradycyjnej żywności w organizacji krótkiego łańcucha dostaw. Ponadto, zwiedzający zdobędą informacje dotyczące wielkopolskiej tradycji i dziedzictwa kulturowego wsi, ze szczególnym uwzględnieniem produktów lokalnych. Dodatkowym planowanym rezultatem projektu będzie podejmowanie i rozwijanie działalności przetwarzania i wprowadzania do obrotu przez wytwórców regionalnej i tradycyjnej żywności.

Operacja współfinansowana jest ze środków Unii Europejskiej w ramach Schematu II Pomocy Technicznej „Krajowa Sieć Obszarów Wiejskich” Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020.

Instytucja Zarządzająca Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 –
Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

W związku z realizacją operacji Koła Gospodyń Wiejskich z terenu województwa wielkopolskiego zapraszamy do udziału w projekcie. W tej sprawie należy kontaktować się z Działem Rozwoju Obszarów Wiejskich WODR w Poznaniu, tel. 61 8630418, e-mail: wrow@wodr.poznan.pl

Jednocześnie informujemy o możliwości zarejestrowania się jako Partner KSOW w bazie dostępnej na portalu internetowym <https://ksow.pl>.

Dotowane ubezpieczenia rolne

Wyróżnikiem ubezpieczenia obowiązkowego jest nakaz prawny jego zawarcia w myśl ogólnych warunków ubezpieczenia określonych odpowiednimi przepisami prawnymi. Ubezpieczenia obowiązkowe w rolnictwie ustanawia się wtedy, kiedy skłania do tego szeroko rozumiany interes społeczny oraz ekonomiczny wynikający z potrzeby zapewnienia ochrony osobom poszkodowanym.

Od 2006 roku wprowadzono w Polsce system ubezpieczeń upraw rolnych i zwierząt gospodarskich z dofinansowaniem z budżetu państwa do składek ubezpieczenia z tytułu zawarcia umów. Głównym zadaniem tego aktu prawnego jest zwiększenie bezpieczeństwa prowadzenia produkcji rolniczej a co za tym idzie zwrócenie uwagi na ubezpieczenia rolne oraz ich rozpowszechnianie. Musimy pamiętać, że rolnik prowadząc gospodarstwo rolne pracuje „pod chmurką” i jest narażony na różne czynniki zewnętrzne. Dlatego tak ważne jest zadbanie o odpowiednią ochronę ubezpieczeniową upraw od skutków niekorzystnych zdarzeń losowych oraz to, żeby zabezpieczyć płynność finansową w swoim gospodarstwie w przypadku ich wystąpienia.

Ustawa o ubezpieczeniach upraw rolnych i zwierząt gospodarskich określa zasady:

- stosowania dopłat do składek z tytułu zawarcia umów ubezpieczenia od ryzyka wystąpienia skutków zdarzeń losowych w rolnictwie;
- zawierania i wykonywania umów obowiązkowego ubezpieczenia upraw od określonego ryzyka wystąpienia skutków zdarzeń losowych w rolnictwie;
- udzielania dotacji celowej na pokrycie części odszkodowań z tytułu szkód spowodowanych przez suszę.
- na podstawie ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o ubezpieczeniach upraw rolnych i zwierząt gospodarskich (Dz. U. z 2019 r. poz. 477) stosowane są z budżetu państwa dopłaty do składek producentów rolnych z tytułu zawarcia umów ubezpieczenia od wystąpienia następujących zdarzeń losowych:
- dla produkcji roślinnej: (tj. upraw: zbóż, kukurydzy, rzepaku, rzepiku, chmielu, tytoniu, warzyw gruntowych, drzew i krzewów owocowych, truskawek, ziemniaków, buraków cukrowych lub roślin strączkowych) od wystąpienia ryzyka: huraganu, powodzi, deszczu nawalnego, gradu, pioruna, obsunięcia się ziemi, lawiny, suszy, ujemnych skutków przezimowania lub przymrozków wiosennych,
- dla produkcji zwierzęcej: (tj. bydła, koni, owiec, kóz, drobiu lub świń)
- od wystąpienia ryzyka: huraganu, powodzi, deszczu nawalnego, gradu, pioruna,
- obsunięcia się ziemi, lawiny, uboju z konieczności.

Zgodnie z tą ustawą dopłaty z budżetu państwa do składek ubezpieczenia przysługują producentom rolnym w wysokości do 65% składki w przypadku zawarcia przez producenta rolnego umowy ubezpieczenia zawierającej pakiet rodzajów ryzyka i określenia przez zakład ubezpieczeń stawki taryfowej nie przekraczających 9% sumy ubezpieczenia. W przypadku upraw prowadzonych na użytkach rolnych klasy V i VI powyższa stawka taryfowa będzie mogła zostać określona w wyższej wysokości, tj. odpowiednio 12% i 15% sumy ubezpieczenia tych upraw.

W przypadku określenia przez zakłady ubezpieczeń stawek taryfowych ubezpieczenia przekraczających odpowiednio 9%, 12% i 15% sumy ubezpieczenia upraw, z wyłączeniem upraw drzew i krzewów owocowych oraz truskawek, od pełnego pakietu ryzyk (10 rodzajów ryzyka), dopłaty do tych stawek będą pomniejszane proporcjonalnie do procentu ich podwyższenia, bez uwzględniania stawek taryfowych dla ryzyka suszy i ujemnych skutków przezimowania. Natomiast w przypadku ustalenia składki ubezpieczenia upraw drzew i krzewów owocowych oraz truskawek, z zastosowaniem stawki taryfowej przekraczającej odpowiednio 9%, 12% i 15% sumy ubezpieczenia, dopłaty do składek producentów rolnych będą stosowane do tych wysokości sumy ubezpieczenia. Pozostałą część składki w całości płaci rolnik. Kiedy umowa ubezpieczenia obejmującej swoim zakresem jeden rodzaj ryzyka albo kilka wybranych przez producenta rolnego rodzajów ryzyka, dopłaty do składek ubezpieczenia będą przysługiwały w wysokości do 65% składki, jeżeli określone przez zakłady ubezpieczeń stawki taryfowe ubezpieczenia od jednego lub łącznie kilku rodzajów ryzyka nie przekroczą stawek taryfowych w wysokości odpowiednio 9%, 12% i 15% sumy ubezpieczenia. Jeżeli oferowane przez zakłady ubezpieczeń stawki taryfowe ubezpieczenia od jednego lub łącznie kilku rodzajów ryzyka nie przekroczą stawek taryfowych w wysokości odpowiednio 9%, 12% i 15% sumy ubezpieczenia, z wyłączeniem upraw drzew i krzewów owocowych oraz truskawek, dopłaty będą proporcjonalnie pomniejszane o wysokość ich przekroczenia, przy zachowaniu zasady nieuwzględniania w wyliczeniach stawek taryfowych dla ryzyka suszy i ujemnych skutków przezimowania. Natomiast w przypadku umów ubezpieczenia upraw drzew i krzewów owocowych oraz truskawek, po przekroczeniu tych stawek taryfowych, dopłata do składki będzie przysługiwała do 65% składki do stawek taryfowych odpowiednio 9%, 12% i 15% sumy ubezpieczenia. Pozostałą część składki w całości płaci rolnik.

Jeżeli chodzi o ubezpieczenia zwierząt gospodarskich dopłaty przysługują producentom rolnym w wysokości do 65% składki, w przypadku określenia przez zakłady ubezpieczeń stawek taryfowych ubezpieczenia od łącznego ubezpieczenia zwierząt nie przekraczających 0,5% sumy ubezpieczenia.

Poziom dopłat z budżetu państwa do składek ubezpieczeń z tytułu zawarcia umowy ubezpieczenia upraw rolnych lub zwierząt gospodarskich na 2023 r. został określony przez Radę Ministrów w rozporządzeniu z dnia 25 listopada 2022 r. w sprawie wysokości dopłat do składek z tytułu ubezpieczenia upraw rolnych i zwierząt gospodarskich w 2023 r. (Dz. U. poz. 2468), w wysokości:

- 65% składki do 1 ha upraw rolnych,
- 65% składki do 1 szt. zwierzęcia gospodarskiego.

Z przepisów ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o ubezpieczeniach upraw rolnych i zwierząt gospodarskich wynika

obowiązek zawarcia umowy ubezpieczenia co najmniej 50% powierzchni upraw rolnych przez rolnika, który uzyskał płatności bezpośrednio do gruntów rolnych, tj. upraw zbóż, kukurydzy, rzepaku, rzepiku, chmielu, tytoniu, warzyw gruntowych, drzew i krzewów owocowych, truskawek, ziemniaków, buraków cukrowych lub roślin strączkowych, od zasiewu lub wysadzenia do ich zbioru, od ryzyka wystąpienia szkód spowodowanych przez powódź, grad, suszę, ujemne skutki przezimowania oraz przymrozki wiosenne. Należy przypomnieć, że rolnicy otrzymujący dopłaty bezpośrednio obowiązkowo powinni ubezpieczyć co najmniej połowę upraw. Rolnik, który nie spełni obowiązku zawarcia umowy ubezpieczenia obowiązkowego, tj. ubezpieczenia co najmniej 50% powierzchni upraw, może zostać ukarany za niespełnienie tego obowiązku i zobowiązany do wniesienia opłaty obowiązkowej. Wysokość opłaty obowiązującej w każdym roku kalendarzowym, stanowi równowartość w złotych 2 euro od 1 ha, ustaloną przy zastosowaniu kursu średniego ogłaszanego przez Narodowy Bank Polski według tabeli kursów nr 1 w roku kontroli. Opłata za niespełnienie tego obowiązku jest wnoszona na rzecz gminy właściwej ze względu na miejsce zamieszkania albo siedzibę rolnika. Powyższe sankcje nie mogą jednak być stosowane wobec rolników w przypadku, gdy rolnik nie zawarł umowy ubezpieczenia obowiązkowego z powodu pisemnej odmowy przez co najmniej dwa zakłady ubezpieczeń, które zawarły z ministrem właściwym do spraw rolnictwa umowę w sprawie dopłat.

Obowiązek ubezpieczenia uważa się za spełniony, jeżeli od dnia 1 lipca roku następującego po roku, za który rolnik uzyskał płatności bezpośrednio, w okresie 12 miesięcy, ochroną ubezpieczeniową objęte jest co najmniej 50% powierzchni upraw, od co najmniej jednego z wyżej wymienionych ryzyk. Umowa ubezpieczenia jest zawierana na okres 12 miesięcy.

Zgodnie z postanowieniem art. 10c ust. 4 ustawy - odpowiedzialność zakładu ubezpieczeń w zakresie obowiązkowego ubezpieczenia upraw, rozpoczyna się w przypadku ubezpieczenia tych upraw od ryzyka wystąpienia szkód spowodowanych przez:

- powódź, suszę, grad i przymrozki wiosenne – po upływie 14 dni od dnia zawarcia umowy ubezpieczenia obowiązkowego,
- ujemne skutki przezimowania – od dnia zawarcia umowy ubezpieczenia obowiązkowego, z tym że powinna być ona zawarta w terminie do dnia 1 grudnia.

Należy pamiętać, że okres odpowiedzialności zakładu ubezpieczeń obejmuje tylko czas wegetacji od wysiania roślin do momentu ich zbioru, lecz w przypadku niektórych ryzyk jest to ściśle określony termin (np. ujemne skutki przezimowania to okres od 1 grudnia do 30 kwietnia, susza - od 1 kwietnia do 30 września, przymrozki wiosenne – od 15 kwietnia do 30 czerwca). Poza tym towarzystwa ubezpieczeniowe stosują również karencję, czyli czas, kiedy od chwili wykupienia polisy uprawy nie są jeszcze objęte ochroną. W przypadku suszy jest to miesiąc, zaś w przypadku przymrozków czy gradu - 2 tygodnie.

Suma ubezpieczenia zależy od przyjętych powierzchni upraw w gospodarstwie, a także uzyskiwanych plonów oraz ceny rynkowej danego produktu. Nie może być

wyższa od wartości corocznie określanych przez Ministerstwo Rolnictwa.

W 2023 r. maksymalne sumy ubezpieczenia:

- 1) 1 ha upraw rolnych wynoszą:
 - 26 300 zł – dla zbóż,
 - 17 400 zł – dla kukurydzy,
 - 18 100 zł – dla rzepaku i rzepiku,
 - 48 000 zł – dla chmielu,
 - 39 700 zł – dla tytoniu,
 - 235 300 zł – dla warzyw gruntowych,
 - 130 900 zł – dla drzew i krzewów owocowych,
 - 79 600 zł – dla truskawek,
 - 39 100 zł – dla ziemniaków,
 - 20 000 zł – dla buraków cukrowych,
 - 16 500 zł – dla roślin strączkowych;
- 2) 1 sztuki zwierzęcia wynoszą:
 - 14 200 zł – dla bydła,
 - 14 400 zł – dla koni,
 - 1100 zł – dla owiec,
 - 700 zł – dla kóz,
 - 1800 zł – dla świń,
 - 60 zł – dla kur, perlic i przepiórek,
 - 65 zł – dla kaczek,
 - 250 zł – dla gęsi,
 - 210 zł – dla indyków,
 - 1100 zł – dla strusi.

Na podstawie ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o ubezpieczeniach upraw rolnych i zwierząt gospodarskich, Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi zawarł z ośmioma zakładami ubezpieczeń umowy w sprawie stosowania w 2023 r. dopłat ze środków budżetu państwa do składek ubezpieczenia upraw rolnych lub zwierząt gospodarskich, tj. z:

- Powszechnym Zakładem Ubezpieczeń S.A. z siedzibą w Warszawie,
- Towarzystwem Ubezpieczeń Wzajemnych „TUW” z siedzibą w Warszawie,
- Generali Towarzystwem Ubezpieczeń S.A. z siedzibą w Warszawie,
- AGRO Ubezpieczenia Towarzystwem Ubezpieczeń Wzajemnych z siedzibą w Warszawie,
- InterRisk Towarzystwem Ubezpieczeń SA Vienna Insurance Group z siedzibą w Warszawie,
- TUZ Towarzystwem Ubezpieczeń Wzajemnych z siedzibą w Warszawie,
- VH VVaG Towarzystwem Ubezpieczeń Wzajemnych Oddział w Polsce z siedzibą w Poznaniu,
- Sopockim Towarzystwem Ubezpieczeń ERGO Hestia S.A. z siedzibą w Sopocie.

Od 2022 roku istnieje możliwość opłacenia składki ubezpieczeniowej ze środków pochodzących z należnych rolnikowi płatności bezpośrednich. Oznacza to, że o tą kwotę zostanie pomniejszony przelew z tytułu przyznanych płatności bezpośrednich, ewentualnie przelew z tytułu zaliczki (w przypadku ich wypłat). Rolnicy ubiegający się o przyznanie płatności bezpośrednich mogą złożyć wniosek o przekazanie środków finansowych z przyznanych płatności bezpośrednich na rachunek bankowy zakładu ubezpieczeń w celu opłacenia składki z tytułu obowiązkowego ubezpieczenia upraw rolnych. Wniosek o przekazanie środków finansowych na rachunek bankowy zakładu ubezpieczeń, można złożyć w terminie do dnia 30 września

2023 r. za pośrednictwem Platformy Usług Elektronicznych, dostępnej na stronie internetowej ARiMR. Do wniosku należy dołączyć umowę przelewu na zakład ubezpieczeń (umowa zawierana pomiędzy rolnikiem a zakładem ubezpieczeń).

Dotowane ubezpieczenia rolne są ważnym elementem jeżeli chodzi o zarządzanie ryzykiem w rolnictwie. Padnięcie zwierząt czy też zniszczenie upraw ma duży wpływ na osiągnięte dochody z działalności rolniczej - dlatego tak ważne jest, aby korzystać z tego rodzaju ubezpieczeń. By spać spokojnie każdy rolnik powinien pamiętać o maksymie Konfucjusza: „Kto nie potrafi spoglądać daleko, ten ma kłopoty blisko”.

Marta Grzelak
PZDR nr 6

Źródła:

Materiały informacyjne ze strony Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi - Ubezpieczenia upraw rolnych i zwierząt gospodarskich w 2023 r. - <https://www.gov.pl/web/rolnictwo/ubezpieczenia-upraw-rolnych-i-zwierzat-gospodarskich-w-2023-r2>.

Materiały informacyjne ze strony Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa – Ubezpieczenia – przelew składki - <https://www.gov.pl/web/arimr/ubezpieczenia---przelew-skladki-23>

Ubezpieczenia upraw rolnych i zwierząt gospodarskich - Analiza Rzecznika Finansowego.

Zarządzanie ryzykiem w gospodarstwie rolnym – opracowanie WMODR z siedzibą w Olsztynie.

Zarządzanie ryzykiem produkcyjnym i rynkowym w gospodarstwie – opracowanie CDR w Brwinowie, Oddział w Radomiu.

Ustawa z dnia 7 lipca 2005 r. o ubezpieczeniach upraw rolnych i zwierząt gospodarskich (Dz. U. z 2019 r. poz. 477)

Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 25 listopada 2022 r. w sprawie wysokości dopłat do składek z tytułu ubezpieczenia upraw rolnych i zwierząt gospodarskich w 2023 r. (Dz. U. poz. 2468)

Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 18 listopada 2022 r. w sprawie maksymalnych sum ubezpieczenia dla poszczególnych upraw rolnych i zwierząt gospodarskich na 2023 r. (Dz. U. poz. 2450)

ZUS czy KRUS – co wybrać?

Rolnik, który prowadzi gospodarstwo rolne i utrzymuje się wyłącznie z tego tytułu, zgodnie z obowiązującym prawem, nie ma wyboru. Musi pozostać ubezpieczony w KRUS.

Pytanie ZUS czy KRUS nurtuje rolników, którzy planują założyć własną działalność gospodarczą albo chcą wejść jako wspólnik do spółki. Mają wtedy możliwość wyboru, pozostać w KRUS albo zgłosić się do ZUS.

Pamiętać jednak należy, że osoba – rolnik, który decyduje się założyć własną działalność gospodarczą i chce pozostać w KRUS, musi spełniać pewne warunki:

- nie przekroczy granicznej kwoty podatku dochodowego z prowadzonej działalności gospodarczej w poprzednim roku podatkowym (za 2022 rok jest to 3723 zł),
- nie jest zatrudniony na podstawie umowy o pracę oraz nie pozostaje w stosunku służbowym,
- nie ma prawa do emerytury, renty lub innych świadczeń z ubezpieczeń społecznych,
- co najważniejsze – jest on ubezpieczony w KRUS od co najmniej 3 lat w pełnym zakresie, kres ubezpieczeniowy

powinien być ciągły, dodatkowo osoba chcąc mieć prawo wyboru pomiędzy KRUS a ZUS powinna prowadzić gospodarstwo rolne o obszarze użytków rolnych wynoszących powyżej 1 ha.

Pozostanie w KRUS zapewni rolnikowi niższe koszty związane z opłatą składek społecznych. Jeśli wybierze KRUS, powinien w terminie 14 dni od dnia rozpoczęcia prowadzenia własnej działalności zgłosić w KRUS oświadczenie o kontynuacji ubezpieczenia. Żeby występowała ciągłość ubezpieczenia w KRUS, rolnik-przedsiębiorca musi co rok do dnia 31 maja ponawiać oświadczenie. Ubezpieczony w ZUS rolnik będący już przedsiębiorcą, który chce dokonać przerejestrowania z ubezpieczenia z ZUS na KRUS, powinien wyrejestrować swoją działalność (zamknąć) – w tym również wyrejestrować się z ZUS składając deklarację ZUS ZWUA. Po wyrejestrowaniu z ZUS, może zgłosić się do ubezpieczenia

Duży ZUS 2023 rok		
ubezpieczenie społeczne	emerytalne	812,23 zł
	rentowe	332,88 zł
	chorobowe	101,94 zł
	wypadkowe	69,49 zł
Fundusz Pracy		101,94 zł
ubezpieczenie zdrowotne	
RAZEM		Z chorobowym 1418,48 zł Bez chorobowego 1316,54 zł

Powyżej przedstawione są obowiązujące w 2023 roku składki ZUS

Preferencyjne składki ZUS 2023 rok (miesiące I do VI)		
ubezpieczenie społeczne	emerytalne	204,37 zł
	rentowe	83,76 zł
	chorobowe	25,65 zł
	wypadkowe	17,48 zł
Fundusz Pracy		0 zł
ubezpieczenie zdrowotne	
RAZEM		Z chorobowym 331,26 zł Bez chorobowego 305,61 zł

w KRUS pod warunkiem posiadania gruntu rolnego o pow. co najmniej 1 ha. Rolnik będący byłym przedsiębiorcą, który

Duży ZUS 2023 rok		
ubezpieczenie społeczne	emerytalne	812,23 zł
	rentowe	332,88 zł
	chorobowe	101,94 zł
	wypadkowe	69,49 zł
Fundusz Pracy		101,94 zł
ubezpieczenie zdrowotne	
RAZEM		Z chorobowym 1418,48 zł Bez chorobowego 1316,54 zł

dokonał przejścia z ZUS do KRUS, nie może przez najbliższe 3 lata zakładać nowej firmy, albo pracować na etacie. Dopiero po upływie wskazanego terminu będzie on miał prawo do ponownego założenia własnej działalności gospodarczej z zachowaniem prawa do ubezpieczenia w KRUS.

Przez 24 miesiące można płacić preferencyjne składki na ubezpieczenie społeczne, jeśli przedsiębiorca-rolnik spełnia jednocześnie 2 warunki: nie prowadzi lub w okresie 60 miesięcy kalendarzowych przed dniem rozpoczęcia działalności gospodarczej nie prowadził innej pozarolniczej działalności. Zarówno w przypadku małego, jak i dużego ZUS – ubezpieczenie chorobowe jest ubezpieczeniem dobrowolnym.

Składki KRUS uzależnione są od wielkości gospodarstwa rolnego (im więcej ha przeliczeniowych gruntów rolnych, tym większe składki).

Odpowiadając na pytanie ZUS czy KRUS, w pierwszej chwili odpowiedź nasuwa się jednoznaczna – KRUS. Składki, jakie rolnik-przedsiębiorca musi odprowadzić na poczet ubezpieczeń, są niższe, niż gdyby miał je opłacać w ZUS. Ale czy coś się za tym kryje? Czy podejmując decyzję, należy brać pod uwagę tylko wysokość składek? Formalności, jakie wiążą się z przejściem od jednego ubezpieczyciela do drugiego, często utrudniają decyzję o wyborze. Wybór ubezpieczyciela utrudnia również pewna niewiadoma o wysokości emerytury za kilka – kilkanaście lat w obu instytucjach.

Wobec przewidywanych zmian w systemach emerytalnych jest to trudny wybór i każdy rolnik-przedsiębiorca musi samodzielnie podjąć decyzję, analizując wszystkie aspekty takiej decyzji.

Jan Szczepaniak

PZDR nr 3

Źródła:
<https://www.zus.pl>
<https://www.krus.gov.pl>

Ogłoszenia drobne:

Kupię ciągnik Zetor, przystawkę do kukurydzy, siewnik do kukurydzy i rozsiewacz nawozu.
tel. 728 032 907

Kupię ciągnik Zetor Forterra, agregat uprawowy 3 metry, formownicę do redlin ziemniaków, sadzonkę do ziemniaków talerzową.
tel. 795 807 728

Kupię Bizon Rekord, BS, Claas; sortownik do ziemniaków, pług obrotowy Kverneland, famarol, siewnik zbożowy, agregat siewny i opryskiwacz ciągnany na kołach Pilmot.
tel. 511 924 809

Kupię rozsiewacz wapna rcw Unia Brzeg, dmuchawce do zboża ssąco-tłoczące.
tel. 790 318 118

Rachunkowość rolnicza w gospodarstwach rolnych

Rolniczy proces wytwarzania ma biologiczny charakter i przebiega w warunkach uzależnionych od czynników agrotechnicznych, klimatycznych i innych o niekontrolowanym przebiegu takich jak: warunki pogodowe czy też uzależnienie od chorób roślin i zwierząt występujących w różnym natężeniu. Dodatkowo niejednokrotnie warunki skomplikowanego obrotu wewnętrznego np. produkcja pasz na potrzeby produkcji zwierzęcej utrudniają rejestrację tych zdarzeń.

Na dzień dzisiejszy rolnik musi posiadać umiejętności daleko wykraczające poza wiedzę wyłącznie z branży rolnej. Aktualna sytuacja wymusza by rolnik był równocześnie przedsiębiorcą, zarządzającym i ekonomistą.

Gospodarstwo rolne, tak jak każda firma, wymaga efektywnego zarządzania, dlatego niezbędne są systemy pozwalające określić w mierniku pieniężnym stan i zasoby majątkowe jednostki gospodarczej, źródła finansowania procesu produkcyjnego, przebieg i wynik prowadzonej działalności rolniczej. Prowadzenie rachunkowości jest postrzegane przez rolników jako proces żmudny, trudny w realizacji jednak mimo obaw przed jej prowadzeniem staje się coraz bardziej popularne, a niekiedy wręcz konieczne. Umiejętności w zakresie prowadzenia rachunkowości rolniczej są niezbędne w sporząd-

zania rachunkowości zobowiązane są gospodarstwa rolne posiadające usługi VAT, rolnicy będący płatnikami podatku od towarów i usług mają obowiązek prowadzenia rejestru zakupów i sprzedaży, odnośnie rolników indywidualnych przepisy ustawy przewidują status rolnika ryczałtowego korzystającego ze zwolnienia, który nie musi prowadzić rejestru natomiast jego obowiązkiem jest przechowywanie faktur VAT RR przez okres 5 lat.

Obowiązek ewidencyjny wynikający z ustawy o podatku dochodowym dotyczy rolników prowadzących działy specjalne produkcji np. uprawy w szklarniach, ogrzewanych tunelach foliowych, uprawę grzybów czy też produkcję drobiarską w odpowiednich rozmiarach.

Zgodnie z ustawą o rachunkowości rolniczej do prowadzenia rachunkowości zobowiązane są gospodarstwa rolne posia-

WZÓR

EWIDENCJA PRZYCHODÓW I ROZCHODÓW W GOSPODARSTWIE

Imię i nazwisko

.....

adres

.....

Lp.	Data zdarzenia gospodarczego	Nr dowodu księgowego	Przychód		Wydatki		Uwagi
			zł	gr	zł	gr	
1	2	3	4		5		6
		Suma strony					
		Przeniesienie z poprzedniej strony					
		Razem od początku roku					

dzaniu kalkulacji i analiz rolniczych, są pomocne w przygotowaniu biznesplanów niezbędnych do ubiegania się o środki finansowe z pomocy krajowej oraz funduszy strukturalnych Unii Europejskiej.

Ustawodawstwo polskie nakłada na rolników obowiązek ewidencyjny, który wynika z ustawy o podatku od towarów

dające osobowość prawną. W przypadku indywidualnych gospodarstw rolnych (osób fizycznych oraz spółek osób fizycznych) obowiązek prowadzenia ksiąg rachunkowych wynika z rozmiarów produkcji (jeżeli przychody netto za ubiegły rok wynosiły co najmniej 2 mln euro.)

Rolnicy-beneficjenci wybranych działań PROW 2014-20:

„Modernizacja gospodarstw rolnych”, „Restrukturyzacja Małych Gospodarstw”, „Premia dla Młodych Rolników” byli zobligowani do prowadzenia uproszczonej rachunkowości rolnej, która pozwalała sprawdzić realizację założeń biznesplanu i zasadność inwestycji. Również założenia Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027 zakładają powyższe wymogi związane z obowiązkiem prowadzenia rachunkowości rolniczej.

W Rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania wypłat oraz zwrotu pomocy finansowej na operacje typu „Premia dla młodych rolników” w załączniku nr 3 przedstawiono sposób prowadzenia uproszczonej rachunkowości rolnej oraz wzór tej ewidencji.

Centrum Doradztwa Rolniczego w Brwinowie Oddział Radom zamieścił na swojej stronie do pobrania wersję aplikacji pozwalającą na ewidencjonowanie zdarzeń gospodarczych w gospodarstwach rolnych spełniając oczekiwania rolników w tym zakresie.

Niezależnie (od 1965 r.) wdrożono europejski system zbierania danych FADN (Farm Accountancy Data Network), w Polsce zaistniał w roku wejścia Polski w struktury Unii Europejskiej tj. od dnia 1 stycznia 2004 r. System rachunkowości FADN funkcjonuje w wszystkich państwach członkowskich Unii Europejskiej i jest wykorzystywany między innymi do programowania Wspólnej Polityki Rolnej. Gospodarstwa rolne uczestniczące w systemie FADN są klasyfikowane na podstawie Wspólnotowej Typologii Gospodarstw Rolnych, której założenia określa rozporządzenie Komisji Europejskiej nr 1242/2008. Podstawową zasadą obowiązującą w systemie to dobrowolność rolników w zakresie prowadzenia rachunkowości, tajność danych i również zakaz wykorzystywania danych do celów podatkowych. Gospodarstwa uczestniczące w systemie są klasyfikowane na podstawie dwóch kryteriów:

- wielkości ekonomicznej
- typu rolniczego.

Pierwszy z tych parametrów jest określany sumą Standardowych Produkcji (SO) z poszczególnych rodzajów działalności rolniczych w całkowitej wartości SO (Standard Output) gospodarstwa. Standardowa Produkcja jest zdefiniowana jako średnia z 5 ostatnich lat wartość produkcji roślinnej lub zwierzęcej uzyskiwana z 1 ha lub od 1 zwierzęcia w ciągu 1 roku, w przeciętnych dla danego regionu warunkach produkcyjnych. Polem obserwacji w systemie polski FADN są gospodarstwa towarowe wytwarzające około 90% wartości Standardowej Produkcji w danym regionie. W poszczególnych państwach członkowskich Unii Europejskiej są określone progi wielkości ekonomicznej wyznaczające minimalną wielkość gospodarstw rolnych zaliczanych do pola obserwacji polski FADN i są one różne ze względu przede wszystkim na duże zróżnicowanie w strukturze agrarnej w poszczególnych państwach członkowskich Unii Europejskiej.

Aktualnie w województwie wielkopolskim rachunkowość PL FADN prowadzona jest w 1677 gospodarstwach rolnych reprezentatywnych dla określonego kierunku produkcji rolnej. Wdrażaniem systemu zajmuje się Wielkopolskie Biuro Rachunkowe przy Wielkopolskim Ośrodku Doradztwa Rolniczego we współpracy z Instytutem Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej Państwowym Instytutem Badawczym w Warszawie, zadanie jest realizowane bezpośrednio przez rachmistrzów FADN pracowników terenowych

WODR we współpracy z rolnikami.

Rolnicy w systemie FADN uczestniczą dobrowolnie, dane z gospodarstw są traktowane jako ściśle tajne i nie mogą być wykorzystywane do celów podatkowych. Wyżej wymieniona rachunkowość jest innowacyjnym narzędziem wybitnie przydatnym w procesie zarządzania gospodarstwem ze względu na to, że zawiera ewidencję stanu majątkowego i jego zmian, ewidencję zdarzeń gospodarczych, możliwość generowania raportów: indywidualnego, skróconego, dynamicznego i porównawczego, a uzyskane dane są w pełni reprezentatywne i wiarygodne. Uzyskane wyniki są podstawą do sporządzania raportów i analiz na temat aktualnej i przeszłej sytuacji w rolnictwie, a także na rynkach rolnych i dochodach rolników w poszczególnych krajach Wspólnoty Europejskiej. Rachunkowość w gospodarstwach rolnych prowadzona według zasad systemu Polski FADN jest potwierdzeniem spełnienia wymogu rachunkowości na potrzeby Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027. Informacyjne wyniki pozyskiwane z rachunkowości służą głównie samym rolnikom. Są niezbędne w podejmowaniu kluczowych decyzji związanych z prowadzeniem gospodarstwa rolnego. Zarządzanie gospodarstwem rolnym w warunkach rynkowych jest procesem bardzo trudnym a rachunkowość odpowiada nam na pytania co mamy i w jakiej ilości produkować jakie stosować technologie wytwarzania produktów rolniczych i gdzie je sprzedawać, z drugiej strony wyniki z rachunkowości podpowiadają nam jak finansować proces produkcji, aby prawidłowo odpowiedzieć na te pytania niezbędne jest uzyskanie odpowiednich informacji i prawidłowe wykorzystanie ich w procesie decyzyjnym. Bezpośrednią korzyścią dla rolnika jest pogłębienie wiedzy ekonomicznej, nauczenie się systematycznego dokumentowania zdarzeń gospodarczych. Umiejętność ta może być dodatkowo wykorzystana przy rozliczeniach z Urzędem Skarbowym np. podatku VAT lub dochodowego z tytułu prowadzenia działów specjalnych, również do sporządzania biznes planów celem uzyskania kredytów preferencyjnych, czy też środków finansowych z funduszy strukturalnych z Unii Europejskiej.

Tomasz Szymański
PZDR nr 8

Źródła:

<http://fadn.pl>
<https://www.arimr.gov.pl>
https://repozytorium.uwb.edu.pl/jspui/bitstream/11320/9263/1/A_Dyhdalewicz_Rachunkowosc_rolnicza.pdf
<https://www.cdr.gov.pl/aktualnosci/57-cdr-informuje/2836-ewidencje-przychodow-i-rozchodow-w-gospodarstwie-rolnym-wersje-uaktualnione-2019-r>

Notowania cen produktów rolniczych i środków do produkcji rolnej na terenie działania WODR w Poznaniu:

Pozostałe ceny (18.04.2023 r.)										
Wyszczególnienie	jednostki	Rejon I	Rejon II	Rejon III	Rejon IV	Rejon V	Rejon VI	Rejon VII	Rejon VIII	Średnia
Olej napędowy	zł/l	7,31	6,89	7,04	6,70	5,87	6,62	6,76	6,70	6,73
Cena sznurka do prasy	kl.	56,00	51,00	72,17	57,20	43,33	46,67	51,00	45,67	52,88
Cena siatki do prasy	zł/dt	350,00	404,50	413,75	385,50	355,00	402,33	405,00	388,33	388,05
Słoma żytnia	zł/dt	15,00	25,20	31,83	94,75	23,33	21,00	25,50	18,33	31,87
Słoma jęczmienna	zł/dt	15,50	27,00	30,00	87,00	23,67	24,50	25,00	19,33	31,50
Słoma pszenna	zł/dt	15,00	26,60	42,58	82,25	23,50	25,50	25,00	20,33	32,60
Siano łąkowe	zł/dt	28,67	61,60	65,83	95,00	43,33	40,50	45,33	46,67	53,37
Obornik	zł/dt	10,50	15,20	18,00	70,00	17,00	11,00	18,00	17,00	22,09
Wapno węglanowe (bez kosztów transportu)	zł/dt	55,50	38,75	32,50	55,00	31,50				42,65
Wapno tlenkowe (bez kosztów transportu)	zł/dt		30,00	40,00		32,50	25,00			31,88
Cielę 40 kg	zł/szt	952,50	1200,00	1178,13	787,50	930,00	1133,33	950,00	1100,00	1028,93
Młódź bydła 150 kg	zł/szt	2625,00	2100,00	2200,00	2433,33	2100,00	2150,00	2140,00	2066,67	2226,88
Jałówka hodowlana	zł/szt	6575,00	5500,00	6137,50	6966,67	5600,00	6600,00	5775,00	7166,67	6290,10
Łoszka hodowlana	zł/szt	912,50	960,00	798,13	950,00	850,00	1000,00	766,67	776,67	876,74
Koszty wizyty weterynarza	zł/wizytę	61,25	87,50	105,56	145,00	88,00	105,83	113,33	110,00	102,06
Inseminacja lochy (nasienie+usługa)	zł	50,00	64,60	60,31	66,25	62,00	66,67	58,33	76,67	63,10
Inseminacja krowy (nasienie+usługa)	zł	108,75	92,00	125,81	111,88	90,00	116,17	92,33	100,00	104,62
Krowa użytkowa	zł/szt	3500,00	5140,00	5100,00	4850,00	4850,00	6333,33	4950,00	6533,33	5157,08
Jednostka zbożowa	zł/dt	88,28	86,38	93,83	88,16	71,82	83,00	87,88	85,83	85,65

Owoce i warzywa (sprzedaż hurtowa przez rolnika) (18.04.2023 r.)										
Wyszczególnienie	jednostki	Rejon I	Rejon II	Rejon III	Rejon IV	Rejon V	Rejon VI	Rejon VII	Rejon VIII	Średnia
Jabłka deserowe	zł/kg	2,33	3,38	3,10	2,39	2,90	2,42	2,60	2,00	2,64
Papryka czerwona	zł/kg	16,00	24,50	23,25	16,89	15,00	20,00			19,27
Papryka zielona	zł/kg	15,50	21,00		16,13	12,00	18,00			16,53
Marchew jadalna	zł/kg	3,80	3,88	3,23	3,56	1,95	2,50	3,15	3,17	3,15
Pietruszka – korzeń	zł/kg	6,40	4,58	4,98	6,21	4,50	5,10	5,85		5,37
Buraczki czerwone	zł/kg	2,40	2,88	1,85	2,28	2,20	1,93	1,93	1,67	2,14
Seler	zł/kg	5,00	4,33	4,18	4,87	4,50	5,00	3,75	4,10	4,46
Por	zł/kg	6,20	3,40	5,20	7,50	5,00	6,00	7,75	7,17	6,03
Cebula	zł/kg	5,50	5,38	4,56	4,62	4,90	4,50	4,35	4,50	4,79
Kapusta biała	zł/kg	1,50	3,75	2,05	2,59	2,00	3,00	1,75	1,63	2,28
Ziemniaki jadalne	zł/dt	130,00	169,00	122,63	99,65	99,00	175,00	115,50	115,00	128,22
Jabłka do przetwórstwa	zł/dt				269,73		250,00			259,86
Ogórki spod osłon	zł/dt						900,00		950,00	925,00
Pomidory spod osłon	zł/dt	1080,00		1890,00			1500,00	1650,00	1550,00	1534,00
Ogórki spod osłon – długie	zł/dt	1410,00		2850,00	1270,00		1200,00	900,00	900,00	1421,67
Pomidory spod osłon – malinowe	zł/dt	1240,00			2000,00		2000,00	1800,00	1800,00	1768,00

Usługi (18.04.2023 r.)				
Wyszczególnienie	jednostki	Rejon I	Rejon II	Rejon III
1 godz. najmu pracownika	zł/ha	20,33	36,50	22,25
Orka pługiem 3-skib; ciągnik do 60 KM	zł/ha	192,50	211,67	240,00
Orka pługiem 3-skib; ciągnik pow. 60 KM	zł/ha	338,89	235,00	240,00
Podorywka	zł/ha	250,00	180,00	190,00
Kultywatorowanie	zł/ha	260,00	148,33	160,00
Talerzowanie	zł/ha	265,44	168,33	193,33
Bronowanie	zł/ha	230,00	146,67	133,33
Agregat uprawowy	zł/ha	250,00	173,33	213,33
Agregat uprawowo-siewny	zł/ha	333,95	270,00	246,67
Siew siewnikiem zbożowym	zł/ha	265,00	161,67	225,00
Siew siewnikiem punktowym	zł/ha	255,00	152,50	200,00
Sadzenie ziemniaków	zł/ha		137,50	175,00
Roztrząsacz obornika +ładowacz	zł/ha	625,64	308,33	433,33
Rozsiewacz wapna	zł/ha	240,00	135,00	168,33
Opryskiwacz zawieszany	zł/ha	230,00	111,67	172,50
Kosiarka rotacyjna	zł/ha	260,00	156,67	143,33
Kosiarko-sieczkarnia	zł/ha	500,00	750,00	488,75
Kombajn zbożowy	zł/ha	320,00	350,00	366,67
Kombajn zbożowy-zbiór kukurydzy na ziarno	zł/ha	410,00	466,67	450,00
Kombajn do ziemniaków	zł/ha	350,00	450,00	345,00
Kombajn do buraków	zł/ha	1200,00	975,00	833,33
Prasa do słomy kostkująca wielkogabarytowa	zł/ha	235,00	183,33	197,50
Prasa do słomy (zwijająca)	zł/ha	240,00	193,33	168,33
Ciągnik U-3512 (lub inny do 60 KM) z 1 przyczepą	zł/km	4,45		5,33
Ciągnik U-3512 (lub inny do 60 KM) z 2 przyczepami	zł/km	5,15		5,83

Mleko (18.04.2023 r.)				
Wyszczególnienie	jednostki	Rejon I	Rejon II	Rejon III
Mleko w kl. extra	zł/l	2,01	2,31	2,08

Rejon IV	Rejon V	Rejon VI	Rejon VII	Rejon VIII	Średnia
26,25	26,00	24,00	23,00	24,00	25,29
290,00	235,00	200,00	208,00	235,00	226,52
316,67	254,50	226,67	289,67	283,00	273,05
210,00	200,00	195,00	195,00	172,00	199,00
170,00	195,00	193,33	193,50	170,00	186,27
180,00	220,00	200,00	235,00	242,00	213,01
152,50	170,00	150,00	170,00	170,00	165,31
230,00	235,00	225,00	212,50	215,67	219,35
250,00	235,00	245,00	250,00	260,00	261,33
190,00	195,00	207,50	198,50	223,33	208,25
210,00	190,00	245,00	185,00	173,33	201,35
198,33	175,00		200,00	188,00	178,97
292,50	310,00	325,00	372,50	350,00	377,16
253,33	210,00	200,00	208,75	150,00	195,68
140,00	170,00	145,00	186,50	131,67	160,92
211,67	165,00	130,00	161,67	175,33	175,46
500,00	645,00	600,00	635,00	576,67	586,93
440,00	391,67		448,75	446,67	394,82
482,50	430,00		425,00	503,33	452,50
360,00	285,00		270,00	485,00	363,57
900,00	850,00		850,00	916,00	932,05
300,00	235,00		0,00	220,00	228,47
142,00	160,50		195,00	210,00	187,02
	5,23	6,35	4,75	5,57	5,28
	5,77	6,50	4,50	6,43	5,70

Rejon IV	Rejon V	Rejon VI	Rejon VII	Rejon VIII	Średnia
2,26	1,61	2,19	2,17	2,19	2,10

Prywatni oferenci

(18.04.2023 r.)

Wyszczególnienie	Jednostki	Rejon I	Rejon II	Rejon III	Rejon IV	Rejon V	Rejon VI	Rejon VII	Rejon VIII	Średnia
Pasze:										
Prowit LP	zł/dt	296,00	275,00	315,00	465,00	310,00	324,00	330,00	322,50	329,69
Prowit T	zł/dt	289,18	275,00	309,00	415,50	214,50	308,00	329,00	318,00	307,27
Mieszanka PW	zł/dt	165,50	274,00	214,89	345,50	208,00	326,83	215,33	232,50	247,82
Mieszanka PT-1	zł/dt	192,13	197,00	226,25	240,50	162,00	164,60	208,00	185,00	196,94
Mieszanka PT-2	zł/dt	205,30	186,00	213,88	250,50	156,67	158,25	208,00	166,67	193,16
Mieszanka L	zł/dt	180,80	188,00	230,25	250,00	175,67	191,50	219,50	208,33	205,51
Mieszanka CJ	zł/dt	228,61	258,00	232,42	334,00	204,33	240,83	214,50	244,33	244,63
Mieszanka B	zł/dt	201,96	160,00	220,08	229,00	166,67	168,75	177,00	172,33	186,97
Koncentraty 10%-owe dla:										
loch	zł/dt	357,36	319,33	296,63	389,66	322,00	352,00	282,00	325,00	330,50
prosiąt	zł/dt	385,00	391,00	343,25	483,00	339,67	337,75	279,67	365,00	365,54
warchlaków	zł/dt	359,16	388,50	324,38	400,75	327,33	404,83	311,00	357,50	359,18
tuczniaków	zł/dt	376,92	366,00	334,38	413,75	316,33	321,75	312,25	342,50	347,98
Koncentraty 15%-owe dla:										
loch	zł/dt	382,32		368,75	377,33	360,00	380,00		332,65	366,84
prosiąt	zł/dt			422,00	460,00	410,00	420,00		411,32	424,66
warchlaków	zł/dt			400,50	422,33	380,00	420,00	375,00	355,00	392,14
tuczniaków	zł/dt	361,80		360,00	385,33	365,00	400,00	376,00	330,50	368,38
Koncentraty 20%-owe dla:										
loch	zł/dt	357,44	289,67	189,67	402,00	319,33	244,00	351,00	336,65	311,22
prosiąt	zł/dt	433,56	334,67	307,75	360,00	338,00	288,00	383,00	387,99	354,12
warchlaków	zł/dt	345,00	290,00	248,00	360,67	323,33	264,00	333,50	334,00	312,31
tuczniaków	zł/dt	321,20	275,00	228,33	303,33	317,00	280,00	355,00	362,00	305,23
Inne pasze:										
śruta sojowa	zł/dt	325,00	311,00	292,35	323,00	257,67	286,00	277,67	335,00	300,96
śruta rzepakowa	zł/dt	203,67	218,75	188,25	223,00	182,67	172,67	207,50	224,67	202,65
otręby pszenne	zł/dt	125,00	116,00	115,65	126,00	105,33	123,50	104,00	119,00	116,81
otręby żytnie	zł/dt	102,50	77,50	92,17	94,00	91,00	85,75	85,00	101,00	91,11
Nawozy mineralne:										
Mocznik (46%)	zł/dt	345,00	320,40	362,00	323,50	242,00	310,00	320,25	320,00	317,89
Saletra amonowa (34%)	zł/dt	343,75	309,20	311,94	290,75	172,00	271,67	258,99	319,00	284,66
Saletrzak (28%)	zł/dt	278,75	256,60	286,81	177,50	147,00	243,33	241,87	291,67	240,44
Superfosfat granulowany (18%)	zł/dt		201,50	206,50	160,00	165,00			200,00	186,60
Sól potasowa (60%)	zł/dt	384,67	385,00	360,75	407,50	219,00	385,00	338,95	378,33	357,40
Polifoska 8:24:24	zł/dt	480,00	377,33	422,50	426,50	267,33	447,50	472,84	460,00	419,25
Polifoska 6:20:30	zł/dt	468,75	420,75	418,05	444,00	263,33	448,67	439,96	468,33	421,48
Polifoska 4:12:32	zł/dt	430,00	427,00	400,00	334,50			432,00		404,70
Amofooska 4:16:18	zł/dt	275,00	230,00	318,33	345,00	141,00	260,00	350,00	363,67	285,38
Siarczan potasu	zł/dt		260,00	385,00	298,00			297,00		310,00
Superfosfat wzmocniony (40%)	zł/dt	425,00	376,50	353,75	393,00	273,00		395,60	413,00	375,69

Małe ubojnie i przetwórnice
(dzienny ubój do 400 szt.)
(18.04.2023 r.)

Wyszczególnienie	Jednostki	Rejon I	Rejon II	Rejon III	Rejon IV	Rejon V	Rejon VI	Rejon VII	Rejon VIII	Średnia
Żywiec wieprzowy kl. I	zł/kg	8,10	8,09	8,45	8,66	8,40	8,50	8,43	8,53	8,39
Żywiec wieprzowy wybrakowany	zł/kg	2,75	5,30	4,72	5,20	3,77	6,82	5,40	4,85	4,85
Żywiec wołowy kategoria A	zł/kg	11,47	13,02	12,71	11,92	9,63	11,84	12,65	12,77	12,00
Żywiec wołowy wybrakowany	zł/kg	5,72	7,77	7,94	9,00	6,35	8,01	12,00	8,80	8,20

Duże Zakłady Przetwórcze
(dzienny ubój powyżej 400 szt.)
(18.04.2023 r.)

Wyszczególnienie	jednostki	Rejon I	Rejon II	Rejon III	Rejon IV	Rejon V	Rejon VI	Rejon VII	Rejon VIII	Średnia
Żywiec wieprzowy kl. I	zł/kg			8,69	8,95			8,33		8,66
Żywiec wieprzowy wybrakowany	zł/kg			3,73	5,50			4,35		4,53
Żywiec wołowy kategoria A	zł/kg			12,66	13,00			12,87		12,84
Żywiec wołowy wybrakowany	zł/kg			8,45	9,00			4,10		7,18

Przedsiębiorstwa Zbożowo-Młynarskie i Zakłady przetwórcze
(18.04.2023 r.)

Wyszczególnienie	jednostki	Rejon I	Rejon II	Rejon III	Rejon IV	Rejon V	Rejon VI	Rejon VII	Rejon VIII	Średnia
Żyto konsumpcyjne	zł/dt	79,86	82,50	90,00	82,00	68,48		74,96	86,33	80,59
Pszenica konsumpcyjna	zł/dt	104,12	104,50	116,00	107,13	89,88		109,49	106,49	105,37
Jęczmień konsumpcyjny	zł/dt	84,53	85,50	108,00	87,75	74,90		89,29	88,18	88,31
Pszenica paszowa	zł/dt	102,59	100,50	105,00	100,25	86,67	98,50	103,79	97,38	99,33
Żyto paszowe	zł/dt	77,93	82,50	82,00	78,88	62,06	71,50	77,43	80,95	76,65
Jęczmień paszowy	zł/dt	91,42	85,00	94,50	81,50	72,23	79,00	87,46	84,98	84,51
Pszenżyto	zł/dt	87,65	92,00	95,00	93,88	72,76	84,50	92,71	90,68	88,65
Owies	zł/dt	81,18	77,50		92,00	66,34		82,82	80,00	79,97
Kukurydza na ziarno	zł/dt	99,04		120,00	105,00		94,00		95,00	102,61
Groch	zł/dt	110,74			170,00					140,37
Gryka	zł/dt				470,00					470,00
Łubin słodki	zł/dt	121,98			152,00					136,99
Ziemniaki Przemysłowe	zł/dt	31,00				33,00				32,00

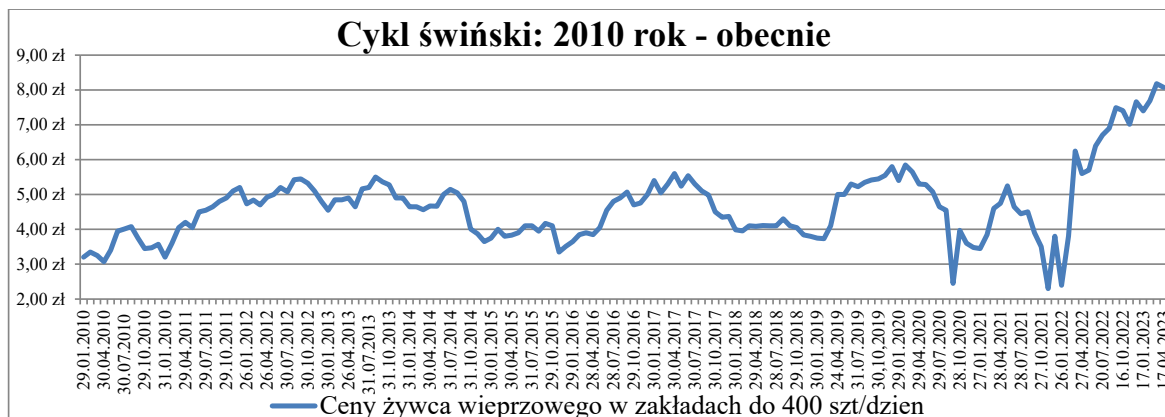
Targowisko
(16.03.2023 r.)

Wyszczególnienie	jednostki	Rejon I	Rejon II	Rejon III	Rejon IV	Rejon V	Rejon VI	Rejon VII	Rejon VIII	Średnia
Żyto paszowe	zł/dt	110,00	92,83	122,50		70,00	82,50	79,25	112,50	95,66
Pszenica paszowa	zł/dt	130,00	113,47	139,00		90,00	103,00	110,51	145,00	118,71
Jęczmień paszowy	zł/dt	120,00	97,33	130,00		75,00	108,00	102,49	130,00	108,97
Pszenżyto	zł/dt	125,00	106,33	129,00		75,00	90,00	97,85	135,00	108,31
Mieszanka zbożowa	zł/dt	115,00	95,24	90,00		70,00	80,00	87,62	125,00	94,69
Ziemniaki jadalne	zł/kg	2,13	1,96	1,70	1,97	1,40	1,88	2,13	1,93	1,89
Marchew jadalna	zł/kg	4,00	4,20	3,83	3,12	3,83	3,50	4,08	4,83	3,92
Pietruszka – korzeń	zł/kg	7,63	5,36	6,83	7,32	7,00	6,33	6,65	7,33	6,81
Buraczki czerwone	zł/kg	3,50	3,50	2,75	3,00	2,70	2,67	2,31	3,17	2,95
Seler	zł/kg	6,85	5,20	6,33	6,08	5,60	5,67	5,33	6,83	5,99
Por	zł/kg	8,60	4,80	8,50		6,00	5,67	9,00	9,00	7,37
Pomidory	zł/kg	17,00	22,00	13,67		14,00	15,75			16,48
Ogórki	zł/kg		15,67	12,50			11,00			13,06
Cielę (40 kg)	zł/szt		1350,00	1100,00						1225,00
Krowy	zł/szt		5000,00							5000,00
Jaja	zł/szt	0,95	1,18	1,10	0,90	0,97	1,10	1,01	1,07	1,03
Ziemniaki jadalne wczesne	zł/kg									
Kapusta biała	zł/kg	4,17	6,50	4,85	2,27	2,67	3,33	2,00	3,17	3,62
Jabłka deserowe	zł/kg	3,00	3,78	3,83	4,65	4,60	3,17	3,21	3,33	3,70
Pomidory spod osłon – malinowe	zł/kg	25,00		19,67		16,33	25,00	23,50	25,50	22,50
Ogórki spod osłon – długie	zł/kg	18,00		8,50	5,73	9,00	13,50	12,00	14,50	11,60

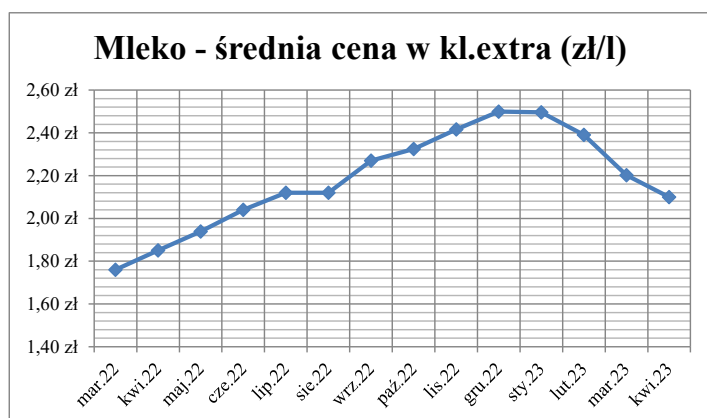
1) Rejon I: Złotów, Pila, Chodzież, Czarnków-Trzcianka. 2) Rejon II: Szamotuły, Międzybóże, Nowy Tomyśl, Grodzisk Wlkp., Wolsztyn.
3) Rejon III: Kościan, Leszno, Gostyń, Rawicz. 4) Rejon IV: Oborniki, Poznań, Środa Wlkp., Śrem.
5) Rejon V: Wągrowiec, Gniezno, Września, Sępólno. 6) Rejon VI: Konin, Turek, Kolo.
7) Rejon VII: Krotoszyn, Jarocin, Pleszew, Kalisz. 8) Rejon VIII: Ostrów Wlkp., Ostrzeszów, Kępno.

Opracował: Piotr Konieczny Dział Ekonomiki i Zarządzania Gospodarstwem Rolnym

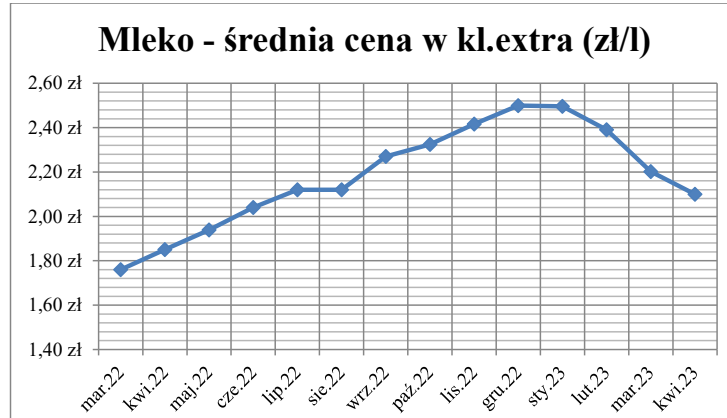
Wybrane wykresy na podstawie notowań

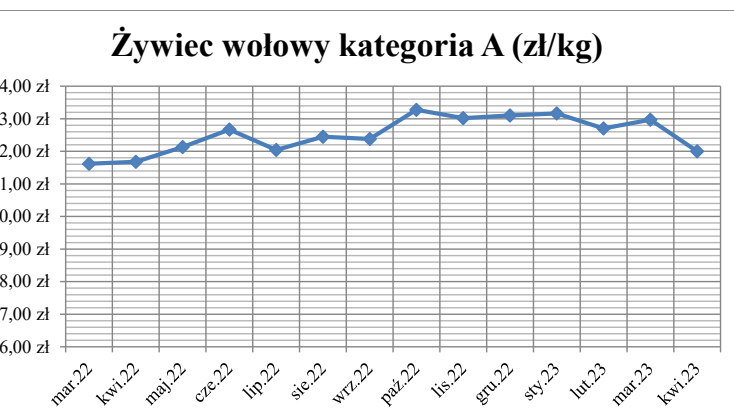
Cykl świński jest to cykl koniunkturalny powodujący okresowe wahania w poziomie produkcji i cen żywca wieprzowego.

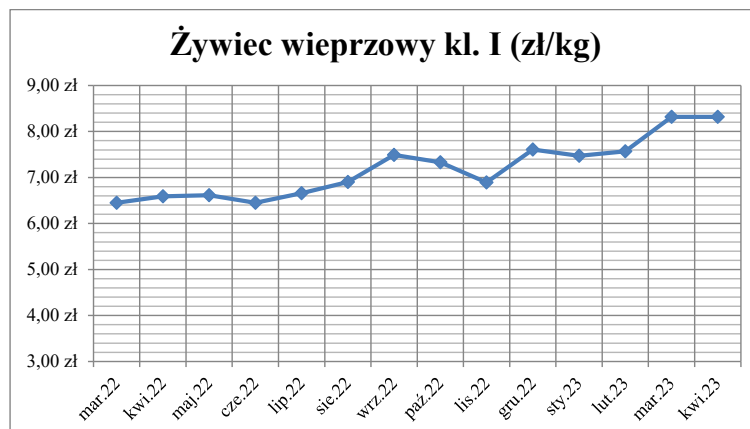
Mleko w kwietniu 2023 roku było o 4,76% tańsze w porównaniu do marca 2023 roku, o 13,51% droższe w porównaniu do kwietnia 2022 roku oraz o 1,42% droższe w porównaniu do średniej całorocznej 2022 roku.

Mleko w kwietniu 2023 roku było o 4,76% tańsze w porównaniu do marca 2023 roku, o 13,51% droższe w porównaniu do kwietnia 2022 roku oraz o 1,42% droższe w porównaniu do średniej całorocznej 2022 roku.

Żywiec wołowy w kwietniu 2023 roku był o 8,1% tańszy w porównaniu do marca 2023 roku, o 2,67% tańszy w porównaniu do kwietnia 2022 roku oraz o 1,41% tańszy w porównaniu do średniej całorocznej 2022 roku.

Żywiec wieprzowy w kwietniu 2023 roku był o 0,83% droższy w porównaniu do marca 2023 roku, o 21,45% droższy w porównaniu do kwietnia 2022 roku oraz o 22,64% droższy w porównaniu do średniej całorocznej 2022 roku.

Warunki chowu drobiu w małych gospodarstwach

W Polsce znamy bardzo długą tradycję tzw. chowu przyzagrodowego zwierząt gospodarskich, w tym drobiu. Działalność ta prowadzona jest głównie na własne potrzeby gospodarstwa domowego, a nadwyżki produkcji jaj są często źródłem dodatkowych dochodów w małych gospodarstwach.

Według szacunków w chowie drobnostadkowym utrzymywanych jest w Polsce około 20 mln kur, co stanowi około 65% pogłowia kur niosek jaj spożywczych. Popularność przyzagrodowego chowu kur jest spowodowana faktem, że uzyskiwane w ten sposób jaja (nieocenione pod względem wartości odżywczej) i dobrej jakości mięso są wartościowym urozmaiceniem codziennej diety. Chów takich kur umożliwia zagospodarowanie pasz wyprodukowanych we własnym gospodarstwie (zboża, zielonki) i różnego rodzaju pasze odpadkowe (np. odpadki kuchenne), których udział w dawce obniża koszty żywienia kur.

W chowie przyzagrodowym kury mają możliwość korzystania z naturalnych wybiegów, sadów, ogrodów, nieodległych łąk i pastwisk, ściernisk oraz nieużytków.

Warunki te są znakomitym dopełnieniem dobrostanu w oparciu o swobodę ruchu, dostęp do naturalnych źerowisk, świeżego powietrza i promieniowania słonecznego.

Jaja wiejskie, pochodzące właśnie z chowu przyzagrodowego cieszą się na rynku stałą, dużą popularnością, gdyż w opinii konsumentów są smaczniejsze i znacznie bezpieczniejsze pod względem żywieniowym niż jaja wyprodukowane w warunkach chowu fermowego.

Coraz większa świadomość społeczeństwa na temat „zdrowej żywności” powoduje wzrost zapotrzebowania na produkty żywnościowe powstałe w efekcie stosowania ekstensywnych technologii produkcji. Bezpieczna żywność jest jednym z podstawowych warunków naszego zdrowia. Jaja kurze są doskonałym produktem spożywczym, znanej

w każdej kuchni. Służą one nie tylko do bezpośredniej konsumpcji, ale są też niezbędnym dodatkiem do wielu potraw. Jajko jest jednym z najcenniejszych produktów żywnościowych, zawiera bowiem dużo przyswajalnego przez organizm ludzki białka, w tym wszystkie aminokwasy egzogenne.

Odchów młodych kurek szczególnie dla początkujących użytkowników kur nieśnych jest zakup odchowanych już kurek, które często do okresu 1 miesiąca zaczynają znosić jaja. Jest to droższy sposób niż zakup piskląt, jednakże pomija się dość wrażliwy okres wychowu małych kurek szczególnie w gospodarstwach, gdzie nie ma na to warunków. Doskonałym okresem jest wiosna, kiedy stabilizują się temperatury i jest coraz większy dostęp naturalnych pasz. Są oczywiście gospodarstwa gdzie odchów młodych kurek zaczyna się od małych piskląt, jednakże gospodarstwa takie muszą posiadać odpowiednie warunki chowu, a więc pomieszczenia, ogrzewanie, wentylacja, co na pewno nie jest łatwe w przypadku wszystkich małych gospodarstw.

Pomieszczenia kurnika mogą być urządzone w budynku budowanym na nowo lub w pomieszczeniach wyremontowanych. Podobnie jak w innych pomieszczeniach inwentarskich, okna kurnika powinny mieć wystawę południową lub południowo-wschodnią, tak aby nasłonecznienie wnętrza pomieszczeń (zwłaszcza w godzinach porannych) było możliwie pełne. Dookoła kurnika dobrze by kury miały trawiasty wybieg, a od północy i wschodu teren osłaniany od zimnych wiatrów. W przyzagrodowym chowie kur uzyskuje się rocznie około 180 jaj od niosek ras rodzimych i około 200 jaj od kur z krzyżówek towarowych. Warunki utrzymania kur niosek, wśród nich żywienie oraz obsługa ptaków, to podstawowe czynniki poziomu produktywności kur nieśnych. Bardzo istotny jest bieżący dostęp ptaków do wody pitnej dobrej jakości. W przyzagrodowym chowie kur nieśnych stosuje się następujące pasze:

- ziarna zbóż (najlepiej gniecione),
- nasiona roślin bobowatych grubonasiennych – najlepiej gniecione lub grubo gotowane,
- śruty poekstrakcyjne,
- zielonki,
- susze z zielonek,
- kiszonki,
- okopowe i warzywa (surowe lub parowane),
- odpadki kuchenne,
- pasze pochodzenia zwierzęcego,
- dodatki mineralno-witaminowe,
- mieszanki specjalistyczne.

Najłatwiejszym sposobem żywienia ptaków, a jednocześnie najbardziej skutecznym jest podawanie mieszanek paszowych.

W celu optymalnego przebiegu nieśności kury muszą mieć dostęp do wystarczającej liczby poprawnie skonstruowanych gniazd (4 – 5 niosek/gniazdo), prawidłowo umieszczonych (50 cm nad ściółką – na bocznej, zacisznej ścianie). Ściółka w gniazdach oraz w całym kurniku musi być czysta.

Właściwe zagęszczenie niosek i odpowiednia wielkość kurnika sprzyjają spełnieniu wymogów dobrostanu kur. W kurniku nie powinno być więcej niż 4 – 5 kur na 1 m². Kurnik nie może być zbyt obszerny, gdyż niemożliwe

będzie utrzymanie w nim prawidłowej temperatury zimą. Istotnym czynnikiem jest prawidłowe oświetlenie kurnika, optimum to stosunek powierzchni podłogi do okien i wynosi: 12 : 1 lub 15 : 1. W okresie nieśności nie wolno skracać dnia świetlnego i należy go uzupełniać światłem sztucznym – wystarczająco 40 W na około 11 m².

Podstawowymi wymogami funkcjonowania małego kurnika są:

- termoizolacyjność posadzki, ścian i wentylowanego stropodachu;
- sprawna wentylacja grawitacyjna;
- optymalne oświetlenie wnętrza;
- odpowiednie wyposażenie kurnika w sprzęt do zadawania paszy, pojenia, gniazda oraz grzędę z podrzędą;
- prawidłowo założona głęboka ściółka.

Nie bez znaczenia jest też prawidłowe zbieranie jaj, nawet w miesiącach letnich kilka razy dziennie i przeniesienie ich do chłodnego pomieszczenia, co zapobiega rozwojowi niepożądanych drobnoustrojów i przedłuża żywotność jajek.

Zachowanie podstawowych wymogów chowu przyzagrodowego gwarantuje zarówno efekty zdrowotne stada jak i satysfakcję z pozyskiwania zdrowych produktów takich jak jaja i ewentualnie mięso.

Artur Tokarek
PZDR nr 4

Źródła:

Warmińsko – Mazurski Ośrodek Doradztwa Rolniczego z Siedzibą w Olsztynie – Olsztyn 2020

UWAGA!

Przypominamy o zapoznaniu się z Ustawą o ochronie zwierząt znowelizowaną w dniu 1 stycznia 2012 roku. W szczególności, w okresie zimowym należy zadbać o wiejskie zwierzęta: koty, psy, a także zwierzęta hodowlane.

Obowiązki utrzymującego zwierzę domowe

Art. 9.1. Kto utrzymuje zwierzę domowe, ma obowiązek zapewnić mu pomieszczenie chroniące je przed zimą, upałami i opadami atmosferycznymi, z dostępem do światła dziennego, umożliwiające swobodną zmianę pozycji ciała, odpowiednią karmę i stały dostęp do wody.

Art. 9.2. Zabrania się trzymania zwierząt domowych na uwięzi w sposób stały dłużej niż 12 godzin w ciągu doby lub powodujący u nich uszkodzenie ciała lub cierpienie oraz niezapewniający możliwości niezbędnego ruchu. Długość uwięzi nie może być krótsza niż 3 m.

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie”
 Operacja współfinansowana ze środków Unii Europejskiej w ramach Schematu II Pomocy Technicznej „Krajowa Sieć Obszarów Wiejskich” Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020
 Instytucja Zarządzająca Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 - Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi

Podsumowanie operacji KSOW „Poprawa pozycji konkurencyjnej rolników dzięki ograniczeniu roli pośredników w łańcuchu produkcji wołowiny”

W terminie od 20.09.2022 r. do 30.03.2023 r. Federacja Grup i Producentów Wołowina Polska wraz z Kujawsko-Pomorskim Ośrodkiem Doradztwa Rolniczego w Minikowie, Podlaskim Ośrodkiem Doradztwa Rolniczego w Szepietowie, Warmińsko-Mazurskim Ośrodkiem Doradztwa Rolniczego w Olsztynie oraz Wielkopolskim Ośrodkiem Doradztwa Rolniczego w Poznaniu realizowała operację pn. „Poprawa pozycji konkurencyjnej rolników dzięki ograniczeniu roli pośredników w łańcuchu produkcji wołowiny”. Operacja była projektem dwuletnim i prowadzić miała do poprawy pozycji konkurencyjnej

rolników poprzez ograniczenie roli pośredników w łańcuchu produkcji wołowiny na etapie zakupu-sprzedaży młodego bydła (cielęta i odsady). W projekcie udział wzięło około 100 rolników z czterech województw: podlaskie, warmińsko-mazurskie (jako jeden region - tradycyjni i dominujący dostawcy młodego bydła – cieląt i odsadów) oraz kujawsko-pomorskie i wielkopolskie (jako jeden region – tradycyjny obszar zajmujący się opasem bydła rzeźnego), po około 25 z każdego z nich. Na projekt składały się 4 wyjazdy studyjne (po 2 w każdym z dwóch etapów) i 2 konferencje (po jednej w każdym etapie).

W konferencji wzięli udział przedstawiciele podmiotów i instytucji zajmujących się szeroko pojętym wsparciem sektora rolnego

W dniach 29 i 30 marca 2023 r. na terenie województwa kujawsko-pomorskiego w siedzibie Kujawsko-Pomorskiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego w Minikowie w Centrum Transferu Wiedzy i Innowacji im. Leona Janty-Połączyńskiego odbyła się konferencja podsumowująca operację, po realizacji dwóch wyjazdów studyjnych w ramach II etapu projektu: do województwa warmińsko-mazurskiego dla 50 rolników z Kujaw i Wielkopolski oraz do województwa kujawsko-pomorskiego dla 50 rolników z Podlasia, Warmii i Mazur.

W powyższej konferencji, oprócz rolników biorących udział we wspomnianych wyjazdach i będących kluczowymi uczestnikami operacji, wzięło także udział wielu zaproszonych gości reprezentujących podmioty i instytucje zajmujące się szeroko pojętym wsparciem sektora rolnego w tym przede wszystkim integracją oraz sektorem wołowiny: doradcy, reprezentanci nauki, samorządu terytorialnego, organizacji producenckich oraz branżowych, szeroko pojętych instytucji wsparcia rolnictwa, inni rolnicy zainteresowani tematem oraz przedstawiciele mediów. Konferencja skierowana była do ponad 140 osób.

Podczas dwudniowej konferencji odbyły się wykłady i panele dyskusyjne, które obejmowały takie tematy jak:

- Prezentacje potencjału poszczególnych województw informacje na temat zrealizowanych wyjazdów studyjnych
- Panel dyskusyjny: Pierwsze doświadczenia handlowe w ramach projektu i potencjał ich rozwoju;
- Integracja pionowa w łańcuchach produkcji żywności na przykładzie wołowiny;
- Panel dyskusyjny i dobre praktyki w zakresie budowy bezpośrednich partnerskich relacji handlowych i wzajemnego zaufania;
- Profilaktyka w produkcji bydła i jej wpływ na efektywność produkcji;
- Krajowe i międzynarodowe certyfikaty jakości, paszportyzacja polskiej żywności ze szczególnym uwzględnieniem wołowiny;
- Klasyfikacja poubojowa bydła;

Podczas dwudniowej konferencji odbyły się wykłady i panele dyskusyjne

- Światowe rynki agro i przyszłość produkcji mięsnej ze szczególnym uwzględnieniem wołowiny;

- Panel dyskusyjny: Bezpieczeństwo żywnościowe.

Projekt miał na celu analizę skali problemów i wyzwań, z jakimi zmagają się branża mięsna generalnie produkcja zwierzęca. Pokazał braki w łańcuchu produkcji wołowiny oraz wyzwania na przyszłość. Wskazał na braki w integracji, zarówno poziomej jak i pionowej i niedopasowanie pomiędzy rolnikami sprzedającymi młode bydło (cielęta i odsady), a tymi, którzy kupują młodzież do dalszego opasu. Otwiera to olbrzy-

W projekcie udział wzięło około 100 rolników z czterech województw:

mią przestrzeń dla pośredników, którzy bezlitośnie ją wykorzystują i zbudowali dominującą pozycję w łańcuchu produkcji wołowiny nie tylko na tym jego etapie. Bardzo ważny jest również niedoceniany obecnie problem certyfikacji jakości i standardów produkcji jednak w tym obszarze olbrzymie nadzieje pokładane są w prowadzonym obecnie projekcie paszportyzacji polskiej żywności. Podstawą i pierwszym impulsem do zmian musi być przemyślana i efektywna edukacja, budowa wzajemnego zaufania i gotowość do zmiany w bezpośrednich relacjach pomiędzy rolnikami. Należy przełamać istniejące bariery poprzez transformację łańcucha produkcji, aby stał się bardziej innowacyjny i zrównoważony. Doprowadzi to do jego optymalizacji, budowy partnerskich relacji, zwiększy generowaną wartość dodaną i da szansę na jej sprawiedliwy podział.

Wszyscy uczestnicy konferencji, w tym przedstawiciele Dyrekcji poszczególnych Ośrodków Doradztwa Rolniczego – Partnerów Dodatkowych operacji oraz Zarząd Federacji Grup i Producentów Wołowina Polska zgodnie wyrazili zadowolenie ze zrealizowanego projektu oraz jego rezultatów. Ustalono, iż wspólne działania będą kontynuowane oraz wstępnie zaplanowano kolejne kroki w staraniach o poprawę pozycji konkurencyjnej rolników w łańcuchu produkcji wołowiny i ograniczenie dominującej w nim roli pośredników.

Odwiedź portal KSOW – <https://ksow.pl>. Zostań partnerem Krajowej Sieci Obszarów Wiejskich

Instytucją odpowiedzialną za treść informacji jest Federacja Grup i Producentów Wołowina Polska

Maria Biernacka
Dział Technologii Produkcji Rolniczej

Fot. Maria Biernacka

Agrotechnika upraw w warunkach zmian klimatycznych

Coraz bardziej zróżnicowane wyzwania pogodowe będą wymuszać na producentach rolnych bardziej czujne podejście do agrotechniki. Liczyć się będzie świadomy wybór specjalistycznych kombinacji narzędzi do uprawy gleby.

W nowym okresie programowania Wspólnej Polityki Rolnej od 2023 r. przed rolnikami z większymi gospodarstwami stoją wyzwania związane z tzw. warunkowością, czyli zasadami cross compliance + zazielenieniem. W zakresie dotyczącym uprawy roli, warunkowość jest obowiązkowa i obejmuje normy dobrej kultury rolnej zgodnej z ochroną środowiska. Jako zachętę ekonomiczną dla realizacji celów warunkowości, przewiduje się dofinansowanie w postaci ekoschematów. W Krajowym Planie Strategicznym określa się to jako Cel 4 „Przyczynianie się do łagodzenia zmiany klimatu i przystosowywania się do niej, a także wykorzystanie zrównoważonej energii” dla uproszczonych systemów uprawy. W szczególności ma być to:

- uprawa konserwująca bezorkowa z mulczowaniem lub
- uprawa uproszczona lub
- uprawa pasowa.

W kontekście coraz bardziej dotkliwych zmian klimatycznych, warunkowość i – z drugiej strony – możliwa pomoc ekonomiczna na realizację ww. celów, zmusi większość rolników do zmian. Poszukiwane będą optymalne, w warunkach konkretnego gospodarstwa rolnego, sposoby rozwiązania dylematów techniczno-organizacyjnych związanych z uproszczonymi systemami uprawy roli. Oczywiście, każdy rolnik może zrezygnować z pomocy w formie ekoschematów, jednak nie zwolni go to z obowiązków warunkowości. Niestety jej rygory godzą w ekonomikę produkcji na gruntach rolnych. Dlatego należałoby zacząć analizować możliwość, a nawet konieczność stosowania w gospodarstwie nowoczesnych narzędzi i maszyn uprawowych, zapewniających realizację obowiązkowych celów środowiskowych. Celami tymi są w szczególności:

- oszczędność wody;
- ochrona próchnicy glebowej (węgiel w glebie);
- zmniejszenie emisji gazów cieplarnianych, w tym poprzez zmniejszenie zużycia paliw kopalnych w procesie produkcji roślinnej.

Można nawet stwierdzić, że dotychczasowa uprawa płużna przykrywała nie tylko resztki poźniwne. W szczególności uprawa dawała szeroką tolerancję na stan uwilgotnienia gleby. Orka nie była obliczona na ograniczenie parowania wody i na zmniejszenie tempa mineralizacji resztek poźniwnych. Obecnie niedobór wody w połączeniu z pozostałymi wyznacznikami polityki klimatycznej, zmuszają do poszukiwania oszczędnych, uproszczonych technologii uprawy roli i roślin. Kluczowe znaczenie ma tutaj dobór maszyn i narzędzi do uprawy poźniwnej oraz przedsiwnej.

Uproszczona uprawa roli oznacza dzisiaj:

- minimalną ingerencję w wierzchnią warstwę roli;
- możliwie dobre wymieszanie resztek poźniwnych z równoczesnym ich równomiernym rozmieszczeniem we wzruszonej warstwie oraz na powierzchni;
- zmniejszenie parowania nawet za cenę pozostawienia mulczu na powierzchni;
- zapewnienie jak najlepszych warunków do kiełkowania nasion roślin uprawnych.

W uproszczonych systemach uprawy rolnik ma zawsze dylemat, czy wybrać narzędzie bierne czy aktywne. Narzędzia aktywne, przy tej samej szerokości roboczej, są z reguły droższe w zakupie i wymagają wyższych mocy ciągnika. Do tego silnie, w sposób mechaniczny, oddziałują na glebę. Z racji pokonywania większych oporów gleby generują też nieco wyższe zużycie paliwa na jednostkę powierzchni. Najczęściej stosowane w tej grupie są brony wirnikowe, mogące pracować także w różnych konfiguracjach w agregatach z siewnikami do nasion, poplonów oraz z siewnikami nawozowymi. Brony aktywne są:

- wskazane do głębszej uprawy przedsiwnej, także porce;
- szczególnie przydatne w warunkach zaskorupienia gleby lub do intensywnego kruszenia brył;
- z racji agregatowania dają korzyści ekonomiczne w postaci ograniczenia ilości przejazdów.

Realizacja celów środowiskowych w ramach WPR od 2023 r. w warunkach zmian klimatycznych będzie zmuszać gospodarstwo do zakupu kilku różnych wałów do jednej brony wirnikowej w gospodarstwie. Brony talerzowe mogą współpracować w agregatach z siewnikami do nasion i siewnikami kombinowanymi, które dodatkowo pozwalają wysiewać nawóz. Specyfika pracy (cięcie, odwracanie, mieszanie) sekcji talerzowych umożliwia wykonywanie dobrej jakości zabiegów uprawowych na minimalną głębokość z zapewnieniem dobrego wymieszania resztek poźniwnych i dobrym rozmieszczeniem mulczu na powierzchni, pod warunkiem właściwego uwilgotnienia gleby. W warunkach zmian klimatycznych i niedoboru wody na glebach ciężkich i zlewnych mogą występować problemy z utrzymaniem właściwej głębokości roboczej i dobrego spulchnienia cienkiej warstwy gleby.

Reasumując, uproszczone systemy uprawy, co prawda premiowane wsparciem w ramach ekoschematów Krajowego Planu Strategicznego, wymagać będą od rolnika głębszej niż tradycyjnie analizy warunków agrotechnicznych, znajomości regulacji zawartych z instrukcjach eksploatacyjnych

narzędzi. Konieczne będzie nowe podejście do zakresu niezbędnych w gospodarstwie maszyn i narzędzi uprawowych. Nie wystarczy już znajomość technologii tradycyjnych, płużnych z zastosowaniem niewielkiej asortymentowo liczby narzędzi uprawowych. Konieczne będą też przemyślane zakupy maszyn i narzędzi z zestawem wymiennych sekcji albo elementów roboczych, np. różnych wałów. W większych gospodarstwach niezbędne mogą się okazać zakupy kilku rodzajów

zestawów wyspecjalizowanych do pracy w różnych warunkach glebowych i dla różnych stanów uwodnienia profilu glebowego.

Aldona Mosiek
PZDR nr 3

Źródła:

Agronews – wpływ zmian klimatycznych na rolnictwo w Polsce

Uprawa roli i roślin w gospodarstwie rolnym w oparciu o plan nawozowy

Plan nawozowy dla gospodarstwa sporządza się w celu ustalenia optymalnej dawki nawozów. Każda uprawiana w gospodarstwie roślina powinna otrzymać tyle składników pokarmowych, ile potrzebuje do wytworzenia wysokiego plonu i jednocześnie tak mało, aby nie ponieść niepotrzebnych kosztów, co w kontekście bieżących cen nawozów, jest podyktowane również wymogiem ekonomicznym.

W naszym kraju coraz więcej gospodarstw rolnych wykonuje i stosuje plany nawożenia. Oczywiście dotyczy to głównie większych gospodarstw, spełniających wymogi produkcji integrowanej. Mniejsze gospodarstwa zlecają jego wykonanie doradcom rolnym. Zasada „tyle będzie dobrze” już dawno jest nieaktualna i nieekonomiczna. Dlatego przed planowanym nawożeniem w naszym gospodarstwie, nieważne dużym czy małym, pomyślmy o sporządzeniu takiego dokumentu. Plan nawożenia bowiem pozwoli nam zoptymalizować podaż składników odżywczych do gleby i utrzyma jej żyzność. Mając na myśli optymalizację nawozów, mówimy o aplikacji składników pokarmowych w ilości odpowiadającej ich aktualnemu zapotrzebowaniu, co wynika z badania gleby i sporządzonego na tej podstawie planu nawożenia.

Podstawą do sporządzenia planu nawozowego w naszym gospodarstwie jest indywidualny bilans składników odżywczych. Jego konstruowanie nie jest tak trudne, jakby się mogło wydawać. W pierwszej kolejności wykonujemy badanie gleby, oczywiście przed zastosowaniem i wysiewem nawozów, aby sprawdzić niedobory składników w glebie oraz dobrać nawożenie do rodzaju prowadzonej uprawy. Pamiętajmy, że plan nawozowy w naszym gospodarstwie jest niezbędny, aby utrzymać żyzność pól i zapewnić naszym uprawom lepsze plonowanie. Zatem dobrze jest nawozić w odpowiednim czasie odpowiednimi mniejszymi dawkami. Jeżeli nawożenie jest właściwe, to podaż nawozu w 4-letnim cyklu upraw odpowiada wielkości poboru makroelementów przez rośliny. Ponieważ z reguły w naszych glebach jest więcej potasu, możemy go zaaplikować trochę mniej niż wielkość jego poboru przez rośliny. Jednak fosforu jest już większa potrzeba.

Zatem nasuwa się pytanie, jakie gospodarstwa obowiązują plan nawożenia azotem?

Do opracowania planu nawożenia są zobowiązani rolnicy, którzy:

- prowadzą gospodarstwo rolne o powierzchni powyżej 100 hektarów użytków rolnych, uprawiają uprawy intensywne na gruntach ornych na powierzchni powyżej 50 hektarów lub utrzymują obsadę większą niż 60 dużych jednostek przeliczeniowych;
- prowadzą chów lub hodowlę drobiu powyżej 40 000 stanowisk lub chów lub hodowlę świń powyżej 2000 stanowisk dla świń o wadze ponad 30 kilogramów lub 750 stanowisk dla macior;
- nabywają nawóz naturalny lub produkt pofermentacyjny do bezpośredniego rolniczego wykorzystania w celu nawożenia lub poprawy właściwości gleby od podmiotu importującego nawóz naturalny lub produkt pofermentacyjny z terytoriów państw trzecich.

Gospodarstwa posiadające powyżej 10 hektarów lub powyżej 10 dużych jednostek przeliczeniowych nie spełniające wyżej określonych wymogów mają obowiązek posiadania planu nawożenia azotem albo obliczeń maksymalnych dawek azotu. Gospodarstwa te muszą również prowadzić ewidencję stosowania nawozów zawierających azot. Taki dokument musi zawierać następujące informacje: datę zastosowania nawozu, rodzaj uprawy i jej powierzchnię, rodzaj i dawkę nawozu oraz termin przyorania nawozu naturalnego, jeżeli został on zastosowany na terenie o dużym nachyleniu.

Kto ma obowiązek stosowania i opracowania planu nawozowego?

Obowiązek opracowania i stosowania się do planu nawozowego przez gospodarstwa z dużą liczbą zwierząt wprowadzony został w celu zapobiegania przenawożenia pól nawozami

naturalnymi, gdyż według zasad dobrej praktyki rolniczej nie stosujemy dawek nawozów naturalnych przekraczających 170 kilogramów azotu na hektar. Odpowiada to obsadzie zwierząt na poziomie około 2 dużych jednostek przeliczeniowych na hektar (zatem maksymalna dawka obornika nie powinna być wyższa niż 30 ton na hektar, gnojowicy nie więcej niż 37 m³ na hektar). Dawki nawozów mineralnych mogą być wyższe niż 170 kilogramów azotu na hektar, ale w przypadku upraw intensywnych na glebach ciężkich i organicznych.

Pamiętajmy, że składniki nawozowe przewyższające zapotrzebowanie danej rośliny nie zostaną przez nią pobrane i będą utracone. Również czynniki klimatyczne mają znaczenie, na przykład zbyt dużo deszczu może uruchomić dodatkowe składniki pokarmowe znajdujące się w glebie, natomiast susza ograniczyć wykorzystanie zaaplikowanej przez nas dawki nawozów.

Nie powinniśmy przenażyc azotem naszych pól, gdyż ponosimy niepotrzebne koszty, a niewykorzystany azot spływa z warstwy ornej w głąb gleby, zanieczyszczając wody podziemne lub rzeki.

Poprawnie sporządzony i realizowany plan nawozowy pozwoli nam na uniknięcie błędów w nawożeniu, a w perspektywie czasu osiągnąć satysfakcjonujące plony bez zbędnych kosztów nawożenia. Poza tym wiedza o potrzebnej ilości nawozów pozwoli nam zaplanować ich zakup wcześniej w okresie z obniżonymi cenami. Jest to szczególnie ważne w aktualnej sytuacji ekonomicznej gospodarstw rolnych, które szczególnie planują budżet wydatków.

Izabela Grzesiak
PZDR nr 7

Źródła:

Marta Legut, materiały szkoleniowe CDR Radom, Internet

Potas w uprawie roślin rolniczych

Potas jest jednym z najważniejszych pierwiastków w żywieniu człowieka, zwierząt oraz w nawożeniu roślin uprawnych. Wchodzi on w skład wszystkich komórek. W uprawie roślin decyduje w znacznym stopniu o wielkości i jakości plonów. Jest również odpowiedzialny za stymulowanie działania innych pierwiastków w roślinie.

Gleby na terenie Polski są raczej ubogie pod względem zawartości tego pierwiastka w formie przyswajalnej dla roślin.

Surowcem do produkcji nawozów potasowych są złoża surowych soli potasowych, które oprócz nawozów organicznych stanowią zewnętrzne źródła potasu dostępnego dla roślin.

Duża część potasu glebowego jest pochodzenia pierwotnego ze skały macierzystej gleby. Jest on również dostarczany w postaci nawozów organicznych i mineralnych, pochodzi też z wód gruntowych. Pod wpływem procesów wietrzeniowych i glebotwórczych przy współdziałaniu organizmów glebowych minerały zawierające potas ulegają przekształceniom i w konsekwencji potas zostaje uwolniony do roztworu glebowego. Im więcej gleba zawiera części spławialnych i próchnicy, tym więcej w niej związanego i wymiennego potasu.

Proces uwalniania potasu zależy również od uwilgotnienia gleby, temperatury, zawartości magnezu i wapnia, składu mechanicznego i jej odczynu. Związanie potasu zależy też od kategorii agronomicznej gleby. Im gleba cięższa tym potas jest silniej związany. Jego wymywanie z gleb jest mniejsze niż wapnia i magnezu. Wymywany przedostaje się do głębszych warstw gleby, gdzie częściowo zostaje zatrzymany i jest częściowo dostępny dla roślin głęboko korzeniących się.

Potas w największej ilości pobierany jest w fazie szybkiego wzrostu wegetatywnego. Młode rośliny intensywnie go pobierają i jest wykorzystywany w kolejnych fazach wzrostu.

Jony tego pierwiastka w roślinie są bardzo ruchliwe i łatwo przemieszczają się do kolejnych jej organów. Podczas dużych opadów w okresie późnej wegetacji może dochodzić do wymywania potasu z części roślin. W czasie wzrostu roślin rozkład pobierania potasu jest zbliżony dla poszczególnych gatunków jednak jego masa jest różna.

Bardzo ważne jest zbilansowane nawożenie potasem i jego coroczne stosowanie podczas zabiegów nawożenia roślin. Ma on wpływ na odporność roślin na suszę, wzmacnia odporność na wymarzenie oraz na różne patogeny, głównie choroby powodowane przez bakterie i grzyby.

Podczas wegetacji potas reguluje turgor komórek poprzez sterowanie ruchem aparatów szparkowych w dolnej stronie liścia, co w efekcie reguluje transpirację szparkową. Posiada wpływ na stan kutykuli, co w efekcie również ogranicza parowanie z górnej strony liścia. Ponadto zagęszcza sok komórkowy, co również wpływa na gospodarkę wodną rośliny. Czynniki te powodują lepsze wykorzystanie zasobów wodnych i w konsekwencji zwiększenie plonu. Zbilansowane nawożenie poprawia również jakość produktów poprzez zwiększenie zawartości białka, cukru, pektyn, tłuszczu i witamin.

Objawy niedoboru potasu

Pierwszym objawem niedoboru potasu są szybkie reakcje

na niewielkie niedobory wody. Czasami podczas ciepłych i słonecznych dni już przed południem rośliny tracą turgor, oraz można zaobserwować zahamowania wzrostu. Skrajne objawy niedoboru potasu to w początkowej fazie matowienie następnie żółknięcie i brązowienie na wierzchołkach i brzegach starszych liści. W dalszym etapie dochodzi do ich zwijania, obumierania i opadania. Zawsze wiąże się to ze spadkiem ilości i jakości plonu.

Objawy nadmiaru potasu

W praktyce jest to raczej rzadko spotykane. Składnik ten może być przez rośliny pobierany w nadmiarze (luksusowo). Wtedy następuje jego nadmierne gromadzenie się w częściach zielonych i korzeniach roślin. Jest to przyczyną obniżenia wartości biologicznej, technologicznej i przechowalniczej plonu. Nadmiar tego jonu ogranicza również pobieranie przez rośliny magnezu, wapnia, cynku, manganu, boru oraz azotu amonowego.

Nawozy potasowe występują w formie chlorkowej i siarczanowej. W uprawie warzyw takich jak pomidor, cebula, ogórek, papryka należy zwrócić uwagę na ich wrażliwość na

zawartość chlorków w glebie i wtedy zastosować formę siarczanową, która z reguły jest droższa od formy chlorkowej. Można w tym przypadku stosować formę chlorkową, ale należy ją wysiewać w okresie jesiennym, przed wiosenną uprawą tych wrażliwych roślin.

Najlepszy efekt nawożenia potasowego uzyskuje się poprzez jego równomierny wysiew i wymieszanie z glebą na 10-20 cm. Pamiętajmy, aby nawożenie stosować w oparciu o próby glebowe oraz plany nawozowe.

Ryszard Paprocki
PZDR nr 3

Źródła:

Znaczenie potasu w polskim rolnictwie – Prof. dr hab. Roman Czuba
Nawożenie warzyw w uprawie polowej – Adam Grześkowiak

KOMPOST AGRO-FELEK 2.0

- wzbogaci Twoją glebę w substancje organiczne,
- może być stosowany w uprawach roślin rolniczych, ozdobnych, sadowniczych i trawników.

Zamów z dowozem!
tel.: 603 390 277

Zatrudnianie pracowników sezonowych

Praca w rolnictwie często charakteryzuje się sezonowością, szczególnie dotyczy to produkcji roślinnej. Występują okresy, w których nie jest konieczne zatrudnienie dodatkowych osób i na ogół wystarcza sama praca rolnika wraz ze wsparciem domowników. Jednakże, podczas żniw i zbiorów, czyli w czasie intensywnych prac, zwiększa się zapotrzebowanie na pracowników.

Coraz częściej rolnicy decydują się na zatrudnianie cudzoziemców, głównie z wschodniej granicy. Zatrudnienie pracowników nawet sezonowych zobowiązuje do spełnienia wielu formalności, które nadzorowane i kontrolowane są przez określone instytucje. Dotyczy to różnych form zatrudnienia i ma na celu zabezpieczenie rolników w razie kontroli lub wypadków podczas pracy. Wybór odpowiedniej umowy daje rolnikowi konkretne korzyści, ale i również wiąże się z tym różnego rodzaju obowiązki. Jest to m. in. wybór odpowiedniego rodzaju umowy, od przygotowania i jej terminowego podpisania, poprzez zgłoszenie do ZUS-u oraz Urzędu Skarbowego, aż po spełnienie wymagań BHP w gospodarstwie rolnym, które pozwolą na zatrudnianie pracowników sezonowych.

Jakie formalności?

Od 18 maja 2018 r., została wprowadzona nowa kategoria osób objętych ubezpieczeniem społecznym rolników, a mianowicie pomocnik rolnika. Pomocnikiem rolnika może być osoba pełnoletnia, która świadczy odpłatnie pomoc rolnikowi przy zbiorach produktów rolnych. Pomoc przy zbiorach obejmuje m. in. zbieranie chmielu, owoców, warzyw, tytoniu, ziół lub roślin zielarskich oraz usuwanie zbędnych części roślin. Do innych czynności należy także klasyfikowanie lub sortowanie tych produktów rolnych mających na celu przygotowanie roślin do transportu, przechowywania lub sprzedaży. Ustawa daje rolnikowi możliwość legalnego zatrudnienia pracownika sezonowego bez obawy, że będzie on ponosić odpowiedzialność za ewentualny wypadek przy pracy. Takim pomocnikiem może być osoba, która posiada obywatelstwo

polskie lub jest cudzoziemcem uprawnionym do wykonywania pracy na terenie Polski. W umowie o pomocy przy zbiorach określa się zakres czynności, jakie wykonuje pracownik oraz dzień rozpoczęcia świadczenia pomocy. Umowa sporządzana jest na piśmie, a podpisuje ją rolnik oraz pracownik przed rozpoczęciem świadczenia pomocy. Każdej ze stron umowy o pomocy przy zbiorach przysługuje prawo wypowiedzenia umowy. Umowa ta ulega rozwiązaniu z chwilą złożenia wypowiedziana, chyba że strony w umowie postanowiły inaczej.

Należy także pamiętać, że taka umowa cywilnoprawna może być zawarta maksymalnie na 180 dni. Dotyczy to także sytuacji kiedy dany pracownik świadczył usługi u dwóch różnych rolników, wtedy łączny czas pracy nie może przekraczać 180 dni w roku kalendarzowym. Wyjątek stanowią obywatele Ukrainy, których limit nie dotyczy zgodnie z przepisami ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym. Przepisy te przewidują możliwość zawierania umowy o pomocy przy zbiorach na wydłużony okres na czas ich legalnego pobytu na terytorium Polski. Oznacza to, że obywatele Ukrainy, którzy przybyli legalnie z Ukrainy na terytorium Polski od 24 lutego 2022 r. do dnia określonego w rozporządzeniu, oraz deklarują chęć pozostania na terytorium Polski. Ich pobyt uznaje się za legalny na terytorium Polski w okresie 18 miesięcy licząc od dnia 24 lutego 2022 r. (do 24 sierpnia 2023 r.). Od dnia 28 stycznia 2023 r. na mocy znoveelizowanych przepisów ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa pomocnik rolnika,

WYDZIAŁ WIELKIE LITERAKI
Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego
Gdzial Regionalny/Powiatowa Tarnawa

ZGŁOSZENIE
do ubezpieczenia wypadkowego, chorobowego i macierzyńskiego
oraz do ubezpieczenia zdrowotnego
pomocnika/pomocników w okresie świadczenia pomocy w gospodarstwie
na podstawie umowy o pomocy przy zbiorach

Case 1

DANE ROLNIKA	
1	Imię
2	Nazwisko
3	PESEL
4	UNO ¹⁾
5	Gmina
	Miejscowość
	Ulica
	Nr domu
	Nr lokalu
	Kod pocztowy
6	Pocztą
7	Gmina
	Miejscowość
	Ulica
	Nr domu
	Nr lokalu
	Kod pocztowy
8	Pocztą

Objęcie: Adres powiatowa/gdzialowa rolnik
Adres krolewiczowski
Adres krolewiczowski (tylko w celu przeliczenia pomiarów)

¹⁾ Liczba zgłoszonych pomocników do ubezpieczenia w KRUS

Przed wypełnieniem tabel (na stronie drugiej) z danymi zgłoszonych pomocników do ubezpieczenia w KRUS należy zapoznać się z informacjami zamieszczonymi w Części II - INFORMACJE O PRZEPISACH

KRUS US-494/2021_02 strona 1 z 2

będący obywatelem Ukrainy, którego pobyt na terytorium Polski uznawany jest za legalny może świadczyć pomoc przy wykonywaniu wszystkich czynności związanych z prowadzeniem działalności rolniczej w zakresie produkcji roślinnej lub zwierzęcej, albo pozostających w związku z wykonywaniem tych czynności.

Co z ubezpieczeniem?

Ubezpieczenie pomocnika rolnika jest ubezpieczeniem obowiązkowym i obowiązuje od dnia rozpoczęcia świadczenia pomocy. Obowiązek ubezpieczenia ustaje od dnia następującego po dniu, w którym pomocnik zaprzestał świadczenia pomocy wykonywanej na podstawie umowy zawartej z rolnikiem lub po przekroczeniu w danym roku kalendarzowym limitu 180 dni świadczenia pomocy. Pomocnika rolnika zgłasza się do ubezpieczenia w ciągu 7 dni od dnia zawarcia umowy o pomocy przy zbiorach. Zatrudniający pomocnika rolnik musi także sporządzić informację o wysokości przychodów z tytułu umowy o pomoc przy zbiorach na formularzu PIT-8C. Rolnik musi taki formularz przesłać zarówno podatnikowi, czyli pomocnikowi rolnika, jak i do urzędu skarbowego. Czynności te trzeba wykonać do końca lutego następnego roku podatkowego. Każdy rolnik zawierający umowę o pomocy płaci składkę za okresy przez które pomocnik świadczy pracę w gospodarstwie rolnika. Gdy okres podlegania ubezpieczeniu jest krótszy niż miesiąc wysokość składki za dany miesiąc oblicza się proporcjonalnie do liczby dni podlegania w danym miesiącu. Składkę na ubezpieczenie za pomocnika rolnika opłaca rolnik w terminie do 15 dnia następnego miesiąca. Zgłoszeń do ubezpieczenia pomocnika rolnika dokonuje się na formularzu zgłoszeniowym, który można pobrać ze strony internetowej KRUS. Aby tego dokonać należy wejść w biuletyn informacji publicznej (BIP) KRUS-u i kliknąć „formularze i wnioski”, następnie interesujący nas wniosek należy pobrać i wypełnić wielkimi literami. W formularzu należy podać numer UNO czyli Unikalny Numer Osoby, który nadawany jest przez Kasę przy wprowadzaniu pracownika do ewidencji jako płatników składek. Na drugiej stronie uzupełniamy dane pracownika sezonowego, w tym nr PESEL, (w przypadku cudzoziemców serie i numer paszportu), oraz okres świadczenia pomocy. W przypadku zatrudniania większej ilości pracowników należy taki formularz ponumerować w wyznaczonym do tego miejscu. Wypełniony formularz rolnik dostarcza do oddziału regionalnego lub placówki terenowej KRUS, właściwej dla miejsca prowadzenia swojej działalności rolniczej.

Normy BHP

Gospodarstwa rolne zatrudniające pracowników sezonowych muszą przestrzegać ogólnych norm bezpieczeństwa pracy. Zasady bezpieczeństwa obowiązują pracowników zatrudnianych na podstawie umów cywilnoprawnych. Zastosowanie norm BHP, jakie rolnik prowadzi w gospodarstwie, pozwalają mu na eliminację zagrożeń związanych z czynnikami ludzkimi, maszynami czy środowiskiem. W szczególności pracodawca ma obowiązek: organizować pracę w sposób zapewniający bezpieczne i higieniczne warunki pracy, zapewniać przestrzeganie przepisów BHP, uwzględniać ochronę zdrowia pracownik

w ciąży lub karmiących dziecko piersią, zapewniać wykonanie nakazów, wystąpień, decyzji i zarządzeń wydawanych przez organy nadzorujące warunki pracy, oraz zapewnić o wykonywaniu ewentualnych zaleceń inspektora pracy. Pracodawca ma obowiązek skierować pracownika sezonowego do odbycia wstępnych badań lekarskich oraz dokonać wstępnego szkolenia z zakresu BHP w pracy. Należy pamiętać, że nie może on dopuścić do pracy pracownika, który nie posiada aktualnego orzeczenia lekarskiego stwierdzającego brak przeciwwskazań do pracy na określonym stanowisku w warunkach pracy opisanych w skierowaniu na badania lekarskie.

Ponadto zatrudnienie pracownika w gospodarstwie rolnym wymaga dopełnienia szeregu obowiązków wynikających m.in. z kodeksu pracy. Rolnik będący pracodawcą musi zatrudnioną osobę zgłosić do ZUS-u i tam odprowadzać comiesięczną składkę. Zarówno pracownik, jak i pracodawca mają takie same prawa i obowiązki jak w przypadku przedsiębiorstw. Dlatego rolnik zatrudniający pracowników sezonowych ma możliwość skorzystania zarówno z umów o pracę, jak i umów zgodnie z przepisami kodeksu cywilnego. Należy jednak pamiętać, że rolnik to zawód, który przynosi wiele satysfakcji, ale także zagrożeń. Są one związane zarówno z kontaktem ze środkami ochrony roślin, z pracą ze zwierzętami, wszelkiego rodzaju narzędziami czy maszynami rolniczymi. Niestety rolnictwo zalicza się do gałęzi produkcji o najwyższym wskaźniku wypadkowości. Ważne jest uświadomienie, jakie są zagrożenia poprzez szkolenia pracowników z zakresu BHP, aby wypadków było jak najmniej. Ważne są umiejętności oraz przede wszystkim wiedza z zakresu obsługi maszyn rolniczych. Niestety brak tej wiedzy może skończyć się trwałym uszczerbkiem na zdrowiu, a nierzadko także śmiercią.

Praca w gospodarstwie rolnym wciąż kojarzy się z dużym wysiłkiem fizycznym, intensywnymi zabiegami na polu lub obsługą zwierząt od rana do nocy. Dlatego też brakuje wykwalifikowanych osób do obsługi i zarządzania gospodarstwem rolnym m.in. zootechników czy agronomów, ponieważ większości osobom praca w rolnictwie kojarzy się z niskimi dochodami oraz ciężką pracą fizyczną. Jednym z możliwych sposobów na poprawę tego stanu rzeczy jest promowanie nowych technologii, które wspomagają zarządzanie gospodarstwem. Już teraz wielu rolników zdecydowało się m. in. na system GPS, który potrafi sam kierować ciągnik rolniczy, a rolą rolnika jest podczenie zestawu i ewentualna interwencja. Należy pamiętać, że to właśnie rolnik i jego ciężka praca jest pierwszym oczkiem w łańcuchu dostaw produktów żywnościowych na nasze stoły.

Karol Zieleśkiewicz
Dział Rozwoju Obszarów Wiejskich

Fot. Karol Zieleśkiewicz

Obszary Natura 2000 – obszary specjalnej ochrony ptaków

Natura 2000 jest formą ochrony przyrody, wprowadzoną w Polsce w 2004 r. po przystąpieniu do Unii Europejskiej. Obszary Natura 2000 tworzą Europejską Sieć Ekologiczną Natura 2000 i tworzone są we wszystkich państwach członkowskich UE. Sieć obszarów chronionych Natura 2000 jest następstwem realizacji zobowiązań, jakie nakładała na kraje Unii Europejskiej Konwencja o różnorodności biologicznej z 1992 roku (Konwencja z Rio).

Celem tworzenia Europejskiej Sieci Ekologicznej Natura 2000 jest zachowanie określonych siedlisk przyrodniczych oraz gatunków, które uważa się za cenne i zagrożone w skali całej Europy, a także ochrona różnorodności biologicznej. Obszar Natura 2000 może pokrywać się z inną formą ochrony przyrody np. Parkiem Krajobrazowym.

Podstawą funkcjonowania obszarów Natura 2000 są dwie unijne dyrektywy:

- dyrektywa ptasia (Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/147/WE z dnia 30 listopada 2009 r. w sprawie ochrony dzikiego ptactwa – wcześniej Dyrektywa Rady 79/409/EWG z dnia 2 kwietnia 1979 r. w sprawie ochrony dzikiego ptactwa) – określa kryteria do wyznaczania ostoi dla gatunków ptaków zagrożonych wyginięciem;
- dyrektywa siedliskowa (Dyrektywa Siedliskowa – Dyrektywa Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory) – która ustala zasady ochrony pozostałych gatunków zwierząt, a także roślin i siedlisk przyrodniczych oraz procedury ochrony obszarów szczególnie ważnych przyrodniczo.

Dyrektywy te wyznaczają dwa typy obszarów:

- OSO – obszary specjalnej ochrony ptaków. Tworzone są dla ochrony siedlisk ptaków (wymienionych w załączniku I Dyrektywy) np. czajka, rycyk, wodniczka.
- SOO – specjalne obszary ochrony siedlisk. Chronią one typy siedlisk przyrodniczych oraz siedliska gatunków roślin, zwierząt oraz grzybów.

Obszary Natura 2000 w województwie wielkopolskim

W województwie wielkopolskim w sieci Natura 2000 znajduje się 79 obszarów, z czego:

- 19 to obszary specjalnej ochrony ptaków,
- 60 specjalne obszary ochrony siedlisk.

Obszary Natura 2000 w województwie wielkopolskim znajdują się na terenie 46 powiatów i 176 gmin. Łącznie zajmują powierzchnię ok. 494105 ha, co stanowi ok. 16,5% areału województwa.

OSO – obszary specjalnej ochrony ptaków

Kwestie związane z ochroną dzikiego ptactwa reguluje Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/147/WE z dnia 30 listopada 2009 r. w sprawie ochrony dzikiego ptactwa. Ma ona zastosowanie nie tylko do ptactwa, ale także jego jaj, gniazd i naturalnych siedlisk.

Dyrektywa odnosi się do ochrony wszystkich gatunków ptactwa występujących naturalnie w stanie dzikim na europejskim terytorium państw członkowskich, do którego stosuje się Traktat. Ma ona na celu ochronę tych gatunków, gospodarowanie nimi oraz ich kontrolę i ustanawia regulację ich eksploatacji.

Gatunki wymienione w załączniku I tejże Dyrektywy podlegają specjalnym środkom ochrony dotyczącym ich naturalnego siedliska w celu zapewnienia im przetrwania oraz reprodukcji na obszarze ich występowania. Ptaki wymienione w załączniku to m.in. batalion, bekasik, biegus krzywodzioby, bielik, błotniak łąkowy, bocian biały, bocian czarny, czajka, derkacz, dubelt, kos czy skowronek (lista zawiera ponad 350 gatunków ptaków). Zgodnie z Dyrektywą ochronie powinny podlegać także gatunki wędrowne – w szczególności ich tereny lęgowe, zimowiska lub miejsca postoju w czasie wędrówek.

W celu ustanowienia powszechnego systemu ochrony dla wszystkich gatunków ptactwa, zgodnie z ww. Dyrektywą zabrania się w szczególności:

- umyślnego zabijania lub chwytania jakimikolwiek metodami;
- umyślnego niszczenia lub uszkodzenia ich gniazd i jaj lub usuwania ich gniazd;
- wybierania ich jaj dziko występujących oraz zatrzymania tych jaj, nawet gdy są puste;
- umyślnego płoszenia tych ptaków, szczególnie w okresie lęgowym i wychowu młodych, jeśli mogłoby to mieć znaczenie w odniesieniu do celów niniejszej dyrektywy;
- przetrzymywania ptactwa należącego do gatunków, na które polowanie i których chwytanie jest zabronione.

Szczegółowe kryteria wyboru obszarów kwalifikujących się do wyznaczenia jako obszary specjalnej ochrony ptaków Natura 2000 określa Rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 13 kwietnia 2010 r. w sprawie siedlisk przyrodniczych oraz gatunków będących przedmiotem zainteresowania Wspólnoty, a także kryteriów wyboru obszarów kwalifikujących się do uznania lub wyznaczenia jako obszary Natura 2000.

Specjalne obszary ochrony ptaków w Wielkopolsce

- Dolina Baryczy
- Dąbrowy Krotoszyńskie
- Zbiornik Jeziorsko
- Dolina Środkowej Warty

- Pradolina Warszawsko – Berlińska
- Dolina Małej Wełny pod Kiszkowem
- Dolina Samicy
- Dolina Środkowej Noteci i Kanału Bydgoskiego
- Jeziora Pszczewskie i Dolina Obry
- Jezioro Zgierzynieckie
- Lasy Puszczy nad Drawą
- Nadnoteckie Łęgi
- Ostoja Nadgoplańska
- Ostoja Rogalińska
- Pojezierze Sławskie
- Puszcza nad Gwdą
- Puszcza Notecka
- Wielki Łęg Obrzański
- Zbiornik Wonieść

Największą powierzchnię zajmuje Puszcza Notecka PLB300015 – jej powierzchnia to 178.255,8 ha. Puszcza jest miejscem lęgowym ptaków wpisanych do Polskiej Czerwonej Księgi takich jak: bielika, kani czarnej i kani rudej, bąka, podgorzałki, puchacza, rybołowa. Na tym obszarze można spotkać bociany czarne, błotniaki stawowe, ortolany czy żurawie. Na terenie Puszczy Noteckiej istnieją rezerваты np. Buki nad Jeziorem Lutomskim, Czaple Wyspy, Łabędziniec. Ponadto obszar leży na terenach Sierakowskiego Parku Krajobrazowego oraz obszarów chronionego krajobrazu takich jak Puszcza Notecka, Dolina Noteci, Dolina Wełny i Rynna Gołaniecko-Wągrowiecka.

Z kolei najmniejszym obszarem specjalnej ochrony

ptaków jest Jezioro Zgierzynieckie. Jego powierzchnia to 544,8 ha. Ostoja obejmuje bagienny obszar, który powstał w wyniku osuszenia rozległego niegdyś jeziora. Występują tu rozległe szuwały z mniejszymi lub większymi oczkami wodnymi, rowami otoczonymi łąkami i pastwiskami oraz niewielkim fragmentem łągu jesionowo-wiązowego. Obszar stanowi ostoję licznych ptaków lęgowych i przelotnych m.in. największe w Wielkopolsce ostoje gęsi. Poza tym spotkać można bąka, czaplę białą, żurawia czy kropiatkę. Jest to miejsce postoju żurawi. Szacuje się, że w okresie jesiennych wędrówek zatrzymuje się na nim nawet 1000 żurawi. Niestety w ostatnich latach nasila się eutrofizacja jeziora.

Magdalena Stachowiak
Dział Ekologii i Ochrony Środowiska

Fot. Krzysztof Leszczyński

Źródła:

<http://natura2000.fwie.pl/index.php/obszary-specjalnej-ochrony>

<https://www.gov.pl/web/rdos-poznan/o-sieci>

<https://natura2000.gdos.gov.pl/kryteria-wyznaczania-obszarow>

Dolina Środkowej Noteci i Kanału Bydgoskiego

Przetwórstwo mięsa jako dodatkowy dochód gospodarstwa

Przemysł mięsny stanowi największą gałąź przemysłu spożywczego w Polsce. Obejmuje on podmioty prowadzące działalność w ramach uboju zwierząt rzeźnych, rozbioru tusz na elementy i wykrawanie mięsa drobnego oraz produkcję przetworów mięsnych, podrobów i konserw mięsnych, tłuszczów, wyrobów garmazeryjnych, gotowych dań mięsnych.

Każdy rodzaj przetwórstwa prowadzony w gospodarstwie to wartość dodana do produktu końcowego, a co za tym idzie wyższy dochód dla gospodarstwa. Prowadzenie takiej działalności to również stabilne dochody, ponieważ ceny produktów przetwórstwa mięsnego są mniej wrażliwe na zmiany cen surowców.

O słuszności prowadzenia działalności przetwórczej przekonana jest pani Anna Wróblewicz, z którą miałam przyjemność rozmawiać. Pani Anna razem z mężem prowadzi Masarnię Wiejską Wróblewicz w miejscowości Piątek Wielki w powiecie kaliskim.

Skąd pomysł na masarnię?

Pomysł otwarcia firmy zrodził się w głowie męża, Adama, który miał już doświadczenie w branży mięsnej. Już jako chłopiec pomagał ojcu, który był lokalnym rzeźnikiem.

*Masarnia Wiejska
Wróblewicz*

Czy początki były trudne? A może nie taki diabeł straszny, jak go malują?

Początki prowadzenia zakładu nie były łatwe, ponieważ spełnienie wymogów sanitarnych i weterynaryjnych potrzebnych do uzyskania pozwolenia na rozpoczęcie działalności było dla nas dość trudne. Ogrom norm, przepisów i warunków do spełnienia początkowo przerażał, ale z biegiem czasu i z pomocą osób działających w branży udało się nam

Kaszanka z Masarni Wiejskiej Wróblewicz otrzymała „PERŁĘ 2022” Polskiej Izby Produktu Regionalnego

dostosować zakład do wszystkich wytycznych, dzięki czemu w kwietniu 2015 roku udało się rozpocząć działalność.

Jak z perspektywy czasu ocenia Pani decyzję o podjęciu działalności?

Śmiało możemy stwierdzić, że było warto zaryzykować i pójść w tym kierunku. Mimo, że na początku nie było łatwo, to dzisiaj masarnia przynosi znaczne dochody.

Jaki mają państwo sposób na zdobycie klientów?

Wytrwałość i jakość. Teraz nasze wędliny cieszą się wielkim uznaniem klientów. Przyciąga ich do nas smak dzieciństwa, gdyż nasze produkty są wzorowane na przepisach, które przekazywane są z pokolenia na pokolenie i są w naszej rodzinie od około 40 lat.

Surowiec do produkcji w całości pochodzi z Państwa gospodarstwa?

Mięso wykorzystywane do produkcji wędlin pochodzi z naszego gospodarstwa. Obecnie nasze stado liczy 1200

Tak. Sieć Dziedzictwa Kulinarne Wielkopolska to najlepsze restauracje serwujące typowo wielkopolskie dania, klimatyczne gospodarstwa agroturystyczne i pasieki, wytwórcy tradycyjnych serów czy rzemieślnicze olejarnie. Znaleźliśmy tu również miejsce dla naszych produktów wytwarzanych zgodnie z tradycją. Jest to również szansa na promowanie naszych produktów nie tylko w regionie, ale w całej Polsce i Europie, gdyż Sieć Dziedzictwa Kulinarne Wielkopolska jest częścią Europejskiej Sieci Regionalnego Dziedzictwa Kulinarne. Mogę jeszcze dodać, że odkrywanie kulinarnych atrakcji Wielkopolski ułatwiają tradycyjne przewodniki oraz aplikacja mobilna.

Państwa produkty są wysokiej jakości czy w związku z tym bierzecie Państwo udział w konkursach?

W 2021 roku wzięliśmy udział w konkursie „Nasze Kulinarne Dziedzictwo – Smaki Regionów” otrzymaliśmy pierwszą nagrodę za najlepszą kaszanekę, a rok później na ogólnopolskich Targach Smaki Regionów, otrzymaliśmy od Polskiej Izby Produktu Regionalnego „PERŁĘ 2022” także za kaszanekę.

Wędliny z Masarni Wiejskiej Wróblewicz cieszą się wielkim uznaniem klientów

sztuk i w całości jest przerabiane w masarni. Tuczniki są bardzo wysokiej mięsności, a podczas tuczu używamy paszy najwyższej jakości. Pasza produkowana jest z własnego zboża, które uprawiamy na około 50 ha.

Czy w procesie produkcyjnym używają państwo wyłącznie naturalnych dodatków?

Do produkcji wędlin używamy wyłącznie naturalnych przypraw, a wędzenie odbywa się w wędzarniach opalanych za pomocą drewna olchowego.

W 2020 roku przystąpili Państwo do Sieci Dziedzictwa Kulinarne Wielkopolska?

W 2020 roku przystąpili Państwo do Sieci Dziedzictwa Kulinarne Wielkopolska.

Dziękuję Pani za wywiad i podzielenie się z czytelnikami doświadczeniami.

Kinga Rzeźniczak-Szkielka
PZDR nr 7

Fot. Archiwum Masarni Wiejskiej Wróblewicz

Kreatywność jest zaraźliwa.

Rękodzielnicy z powiatu obornickiego

Kreatywność to według słownika PWN „tworzenie czegoś nowego, oryginalnego”. Kreatywne myślenie jest w dzisiejszym, współczesnym świecie wręcz wymagane, jako dostosowanie się do zachodzących zmian. Kreatywność (łac. creatos = twórca) to proces umysłowy skutkujący powstawaniem nowych idei, skojarzeń, koncepcji powiązanych z tymi już istniejącymi.

Zatem myślenie kreatywne można określić jako prowadzące do wypracowania nowatorskich i użytecznych wyników. Zamienna, bardziej powszednia definicja kreatywności mówi o tym, że jest to zwyczajnie sprawność tworzenia czegoś nowego.

Nie każdy z nas należy do osób kreatywnych, ponieważ wychodzi ona ponad znane nam ramy życia, często wykracza poza strefę komfortu, wymagając od nas zaangażowania, porzucenia dotychczas funkcjonujących obszarów na rzecz nowości oraz nieznanego środowiska. Stąd mówi się, iż „każdy, kto jest twórczy jest zdolny, ale nie każdy, kto jest zdolny, jest twórczy”. Stworzenie pomysłu, a wdrożenie go w życie to dwa zupełnie różne aspekty, obarczone wieloma barierami, wśród których można wymienić:

- wewnętrzną krytykę powstających koncepcji i myśl, że one się nie ziszczą (podpowiedź: podejmij ryzyko, licząc się z porażką);

- przesadną rywalizację paraliżującą współpracę oraz porozumiewanie się (podpowiedź: troszcz się o przyjazną atmosferę w grupie);
- zbyt przyciągające gratyfikacje – wtedy nie skupiamy się na efektach pracy (podpowiedź: skup się na konkretnym zadaniu);
- pomijanie tworzenia konspektu oraz poddawania go ocenie (podpowiedź: ogniskuj skupienie wyłącznie na jednym problemie, bądź zorganizowany i zrównoważony)
- presję czasu hamującą proces rodzenia się powoli oraz jego doprecyzowywania (podpowiedź: czas planuj zdroworozsądkowo);
- niedostatek pewności siebie (podpowiedź: uwierz w siebie, w swój potencjał twórczy).

Dawniej uważano, iż każdy, kto jest w jakiś sposób uzdolniony, jest równocześnie kreatywny. Zatem równano pojęcia talentu i kreatywności, co skutkowało odejmowaniem

Pani Ania wszystkiego nauczyła się zupełnie sama.
MaMakrama – łapacze snów

MaMakrama – makramowa huśtawka

Splątany sznurek – anioł

inteligencji osobom, które wykazywały zdolności artystyczne. Dopiero określenie „hipotezy progę” umożliwiło rozdzielanie tych dwóch kategorii. Zgodnie z tą zasadą „pozytywny związek korelacyjny między miarami twórczości i inteligencji istnieje, ale tylko w stosunku do osób o ilorazie inteligencji nie wyższym niż ok. 120”. Według Gildy Waisburg osoby kreatywne prezentują szereg cech osobowościowych, m.in.:

- drobiazgowość, szczegółowość, dociekanie detali zadania;
- elastyczność – łamanie rzeczy oczywistych;

Pani Ola w każdą pracę wkłada całe swoje serce (Splątany sznurek – makrama)

- płynność – biegle tworzenie mnóstwa pomysłów;
- holistyczne podejście jako zdolność do postrzegania rzeczy jako całości;
- tolerancję niejasności = bezkonfliktowość, zdolność radzenia sobie w trudnych sytuacjach;
- empatię ułatwiającą dostrzeganie potrzeb innych ludzi, ale także interpretowanie ich;
- orientację skierowaną na działanie;

To macierzyństwo pozwoliło mi odkryć nowy etap w życiu – podkreśla Pani Dorota (Doriss)

Doriss – gumki do włosów

Misją Pani Moniki jest wspierać kobiety w ich rozwoju (PasjeMony)

- niezależność myślenia;
- systematyczność pracy;
- odwagę, siłę przebicia.

Właśnie takimi cechami osobowości odznaczają się twórcy z powiatu obornickiego – osoby niezwykle otwarte, elastyczne, ciekawe świata, niesamowicie wykorzystujące swój potencjał twórczy. Po prostu ludzie z pasją. Pasja sprawia, że zmieniamy sposób życia z vegetacji na oddech pełną klatką, czerpiąc z niego jak najwięcej (pomimo trudności w łączeniu jej z życiem zawodowym). Może stać się naszym sposobem na życie, chwilą regeneracji, uwolnienia od problemów, stresującej pracy, ale także integruje ludzi o podobnych zainteresowaniach i pozwala nawiązywać ciekawe znajomości. Kiedy zaczynamy dorosłe życie, stale brakuje nam czasu na wszystko i wydaje nam się, że posiadanie pasji to luksus, który wymaga czasu i pieniędzy. Powtarzamy sobie, że pasją zajmujemy się, kiedy wykształcimy dzieci, zamkniemy wszystkie kredyty, wybudujemy dom. Takim tezom przeciwstawia się Pani Anna Marcinowska – mieszkanka małej wioski z powiatu obornickiego, a przede wszystkim mama na urlopie wychowawczym. Pani Ania, zdając sobie sprawę, że raczej niezbyt szybko będzie miała możliwość powrotu do pracy, około półtora roku temu rozpoczęła przygodę z makramą. Jak sama mówi: „Zawsze podobały mi się makramy innych osób i nie myślałam, że będę umiała robić rzeczy, które będą się podobać innym”. Genezą tego zamiłowania była chęć wykreowania prezentu dla znajomej. W ten sposób powstały pierwsze liście na kij. Po listkach przyszedł czas na lampiony plecione na słójkach, a dalej podekscytowanie wzięło górę i była chęć wplecenia wszystkiego, co tylko możliwe. Pani Ania wszystkiego nauczyła się zupełnie sama, za pomocą filmików, artykułów, blogów zamieszczonych w Internecie, nie

kończąc żadnych kursów czy warsztatów. Co najpiękniejsze, pomysły na twórczość powstają w głowie Pani Ani i w takiej formie zostają ukształtowane bez żadnych uprzednich projektów i rysunków, np. tworząc łapacz snów, nigdy nie wiadomo do samego końca, jak on będzie wyglądał. Jest to wyjątkowa cecha ludzi kreatywnych i nowatorskich. Córki pomogły założyć Pani Ani profile na Facebooku oraz Instagramie pod nazwą MaMakrama, gdzie przedstawia swoje prace, które można jednocześnie nabyć. Zapytana o plany na przyszłość Pani Ania marzy o własnej pracowni i rozstawianiu swoich prac w jak najszerszym gronie.

Kolejną artystką z powiatu obornickiego jest Pani Aleksandra Zielsdorf, która oprócz miłości do fotografii, pasjonuje się również rękodziełem. Pani Ola nazywa siebie duszą artysty i podobnie jak Pani Ania jest samoukiem. Co tknęło Panią Aleksandrę do zapoczątkowania tej twórczości? Właściwie czas pandemii COVID-19 spędzony w izolacji domowej, kiedy to oglądając na YouTube filmiki i tutoriale dotyczące rękodzieła, wydawało się, że jest to bardzo skomplikowane. Jednak Pani Ola podjęła ryzyko i w taki sposób powstał pierwszy sznurkowy liść, następnie aniołek, makrama i łapacze snów. Jako osoba uwielbiana obdarowywać bliskich różnymi ozdobami wykonanymi własnoręcznie, w każdą pracę wkłada całe swoje serce i zaangażowanie. Dana praca powstaje w ciągu kilku godzin, ale najczęściej pasjonatka rozkłada to sobie na kilka dni, np. makramową sowę tworzy w czasie 3-4 dni. Do dziś twórczość Pani Oli pozostaje hobby, ale jak sama mówi: „kto wie, może kiedyś rozkręci się to w biznes”. Prace artystki można oglądać na jej Facebookowym profilu o nazwie Splątany Sznuerek.

PasjeMony

Pasja ubogaca nasze życie i pcha nas do rozwoju, który jest niezbędny. Dzięki niej stajemy się również inspiracją dla innych ludzi. Przykładem takiej osoby jest Pan Radosław Jędrzejczak – lokalny artysta z powiatu obornickiego, rysownik i malarz. Urodzony w Obornikach, od 8 roku życia sam uczył się podstaw rysunku, doskonaląc z biegiem lat swoje umiejętności. Pierwszym laurem było zwycięstwo w gimnazjalnym konkursie plastycznym, kiedy to podczas szkolnego występu polski aktor Wiktor Zborowski wyraził zachwyt karykaturą wykonaną ołówkiem Pana Radka. Od tego momentu Pan Radosław coraz więcej praktykował oraz zaczął się uczyć malarstwa.

Na dzień dzisiejszy w swoim dorobku artysta ma wiele sprzedanych portretów, obrazów, a od niedawna pracuje z lokalnymi samorządami nad muralami w mieście Oborniki, dla których jedyną inspiracją jest patriotyzm i miłość do Polski oraz chęć upiększenia swojej małej ojczyzny. Najnowszym

PasjeMony

pomysłem jest chęć użycia w malowaniu murali farb fotokatalitycznych – wyposażonych w dwutlenek tytanu, który pod wpływem reakcji chemicznej neutralizuje zanieczyszczenia, toksyny i drobnoustroje do postaci dwutlenku węgla i wody. „Jeden metr kwadratowy takiego muralu daje tyle tlenu co kilkanaście drzew” – twierdzi Pan Radosław. Zachęcamy do obserwowania strony na Facebooku Radek JędrzejczakArt, gdzie na bieżąco można oglądać prace Pana Radka.

Oczywistym jest, że sukces i rozwój tego, co tworzymy nie pojawia się sam. Jest to ciężka praca ludzi, którzy wykazać się muszą odpowiednim zestawem cech, dzięki którym zdolni są do podejmowania działań przynoszących korzyści, a przede wszystkim satysfakcję. Taką ciężką pracą w drodze nadania rangi swojej marce doszła Pani Dorota Nowak, właścicielka marki Doriss z miłości do tworzenia. Rękodzieło towarzyszy jej przez całe życie. Pracując jako florystka, mogła rozwijać swoje umiejętności tworzenia przeróżnych

kompozycji, ozdób i pracować na różnych materiałach, ale to macierzyństwo pozwoliło odkryć nowy etap w życiu. Jak podkreśla Pani Dorota: „Wykorzystałam urlop macierzyński na nowe techniki i nauczyłam się szyć na maszynie. W mojej ofercie można znaleźć opaski, od których wszystko się zaczęło, czapki, kominy, chusty, scrunchies, a nawet wianki komunijne. Doriss cały czas się rozwija i z pewnością do oferty z czasem wprowadzę również inne produkty”. Pani Dorota wkłada mnóstwo serca w każdy tworzony przedmiot, wyznając zasadę, że o to właśnie chodzi w rękodziele, a ponieważ sprawia jej to ogromną przyjemność, wszystkie rzeczy są wykonane z dbałością o każdy szczegół.

Rękodzieło jest pasją, którą można połączyć z innym hobby. Pani Monika Melkowska (jak mówi o sobie: mama dwójki dzieci, żona, trener mentalny i właścicielka psa przygarniętego ze schroniska) postanowiła połączyć ją z rozwojem osobistym. Misją Pani Moniki jest wspierać kobiety w ich rozwoju, w dążeniu do celu, praca nad pewnością siebie i podnoszenie samooceny kobiet poprzez trening mentalny. Chce pracować na kilku płaszczyznach. Jedną z nich jest wewnętrzny spokój, który jest wynikiem pewności siebie, obudzeniu w sobie „olbrzyma”, koncentracji, ale też przyzwolenia sobie na porażkę i tu pomoże rękodzieło, które pozwala pracować między innymi nad koncentracją, oczyszcza umysł i daje dużo satysfakcji. To już 6 rok, kiedy na portalu społecznościowym Facebook istnieje profil PasjeMony, gdzie na bieżąco można obserwować powstające prace twórcze, ale także wydarzenia (warsztaty, spotkania, webinaria) organizowane przez Panią Monikę, ponieważ autorka jest także certyfikowanym trenerem mentalnym. Pani Monika ma również swoją stronę internetową <https://www.pasjemony.com/>, gdzie w zakładce sklep można zakupić makramowe breloki, zakładki do książek, koszyki, podkładki, czapki, chusty, kwietniki ścienne, makramy, torebki oraz świece sojowe, a nawet jedną lub pięć sesji treningu mentalnego.

Reasumując, pierwotnie rękodzieło czy rzemiosło może być pozaplanowym zajęciem, hobby rozwijanym po pracy, lecz razem z pogłębiającym się głodem wiedzy, może ono z powodzeniem przeobrazić się w sposób na życie. Współcześnie wielu artystów utrzymuje się wyłącznie z pracy swoich rąk, w czym pomagają strony internetowe poświęcone sprzedaży tzw. produktów hand-made. Aczkolwiek należy wspomnieć, że sama pasja nie gwarantuje pieniędzy, ale jeżeli z czasem staje się naszą pracą, to z pewnością należymy do osób bardzo szczęśliwych. Podsumowując, pasji się nie szuka, pasja jest w nas, trzeba ją sobie tylko uświadomić.

Weronika Foedke
PZDR nr 4

Fot. Archiwa prywatne osób opisanych w tekście

Źródła:

<https://www.wieciemestem.us.edu.pl/jakie-znaczenie-ma-kreatywnosc-dla-rozwoju-i-sukcesu-organizacji>
<https://p.lodz.pl/arch/pl/bariery-kreatywnosci>
<https://www.pasjemony.com/>
<https://mariuszstomaszewski.pl/blog/zycie-z-pasja-i-brak-pasji/>
<https://poradnikprzedsiębiorcy.pl/-rekodziele-nowy-sposob-na-biznes>
<https://biurokarier.p.lodz.pl/studenci-absolwenci/artykuly/o-poszukiwaniu-pasji-w-zyciu-11.html>
<https://www.focus.pl/artukul/zycie-z-pasja-instrukcja-obsługi>
<https://docplayer.pl/1656227-Rekodziele-i-rzemioslo.html>

Chleb pszenny na drożdżach

Składniki:

- 2 g drożdży
- 550 g mąki pszennej pełnoziarnistej
 - 450 ml wody
 - łyżeczka soli
- 3 łyżki siemienia lnianego
- 3 łyżki pokruszonych orzechów włoskich

Sposób przygotowania:

Podmłodę na chleb przygotowujemy 12 godzin przed pieczeniem. Mieszmamy 2 g drożdży, 200 g mąki pszennej pełnoziarnistej oraz 200 ml wody. Dokładnie mieszmamy składniki i odstawiamy do wyrośnięcia. Po 12 godzinach, do podmłody dodajemy 250 ml wody, 350 g mąki pełnoziarnistej oraz łyżeczkę soli. Dodajemy także siemię lniane oraz pokruszone orzechy włoskie. Mieszmamy składniki 3-4 minuty, żeby dobrze się połączyły. Na koniec formujemy kulkę i odstawiamy ciasto pod przykryciem na około 2 godziny. Po wyrośnięciu, kilka razy składamy ciasto od zewnątrz do środka i wkładamy do foremki (keksówki) wysmarowanej masłem. Ciasto ponownie powinno odpocząć około godziny. Po godzinie wkładamy foremkę do piekarnika nagrzanego do 230 °C z opcją grzania góra-dół. Na spód piekarnika wkładamy blaszkę z wodą. Pieczemy około 35 minut. Po tym czasie upieczony chleb wyjmujemy z piekarnika, a następnie na deskę do ostygnięcia. Smacznego!

Jacek Strykowski
Dział Metodyki Doradztwa, Szkoleń i Wydawnictw

Fot. Jacek Strykowski

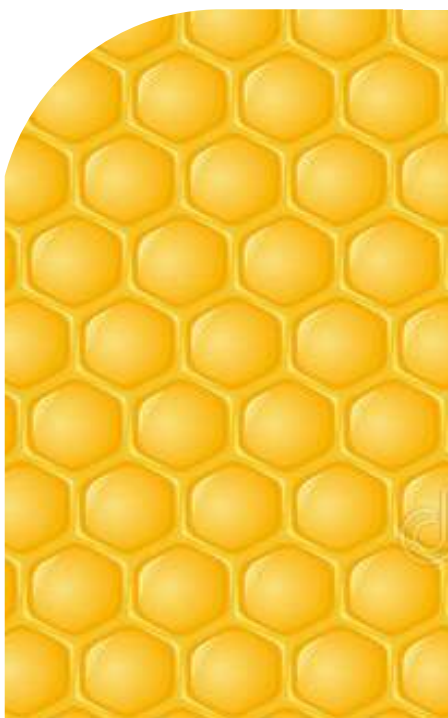
SŁODKIE ZDROWIE
PASIEKA W SIELINKU

SPRZEDAŻ MIODU Z PASIEKI W SIELINKU

rzepakowy, wielokwiat majowy, akacjowy, lipowy

CENA 39 zł za kilogram

Biuro Powiatowego Zespołu Doradztwa Rolniczego numer 2 w Sielinku
ul. Parkowa 2

od poniedziałku do piątku w godz. 8-15,
a także w oddziałach terenowych

Zamówienia:

Małgorzata Nowak

tel.: 61 44 73 654 lub 519 623 365

Kacik poetycki

Marianna Bręklewicz (1919-2009) – całe życie związana z ziemią niechanowską. Wiersze, które pisała nawiązywały do piękna przyrody, otaczającej rzeczywistości, wiary chrześcijańskiej, problemów świata i życia człowieka. Była doskonałym obserwatorem, zauważała dobro i zło. W swoim życiu i w swojej poezji zawsze starała się dostrzec nadzieję, właściwą drogę i cel, który możemy osiągnąć i który nada sens każdej życiowej sytuacji, w jakiej się znajdziemy.

Dzisiaj kilka wierszy dotyczących tego, czego możemy doświadczyć w najpiękniejszym miesiącu roku, jakim jest maj. Maj to czas, kiedy przyroda rozkwitająca z całą mocą, zachwyca nas swoją urodą. Patrząc na świeżą zielen, na piękne kolorowe kwiaty, wdychając zapach bzów i konwalii czujemy radość i ukojenie. Czujemy się uspokojeni patrząc na to, że w przyrodzie nic się nie zmieniło, mimo iż dookoła nas tak wiele się dzieje. Jesteśmy świadkami wielu smutnych, poruszających, niejednokrotnie dramatycznych sytuacji. Uczestniczymy w dynamicznie zmieniającej się historii, po której świat na pewno już nie będzie taki sam. A jednak jest nadzieja, że jeszcze będzie dobrze, normalnie, spokojnie i w sposób przewidywalny.

Jak bardzo istotna jest bliskość i życzliwość drugiego człowieka. A przecież możemy doświadczać miłości najpiękniejszej, bezgranicznej i bezwarunkowej; możemy doświadczać miłości, która nigdy nie ustaje – miłości matczynej. Ta miłość daje siłę i wiarę, które są niezbędne, aby realizować cele i zamierzenia, aby po prostu żyć... W maju o tej miłości myślimy częściej, ponieważ maj, to miesiąc, w którym mamy czcimy w sposób szczególny...

Wiosna w ogrodzie

Zakwitły bzy kolorowe
Liście kształty serca mają
Wiosna już, więc życie nowe
Ptaki śpiewem oznajmują.

Tulipany jak dywan wzorzysty
Nisko przy ziemi straż trzymają
Spoglądają kielichami ku różom
Które wyżej stojąc z wiatrem się kłaniają.

A konwalie skromniutkie
Skrzyły się w trawie zielonej
Zapachem dają znać o sobie
Bielą okryte jak welonem.

Wieczorem zaś, gdy rosa srebrzysta
Opada na ziemię, jak perły
Wtedy maciejka żyć zaczyna
I zapach jej czujesz wszędzie.

Na Dzień Matki

Nieraz pewno myślisz z niepokojem,
Jakie będzie kiedyś dziecko Twoje
Bo jesteśmy dzieci niedorośle,
Jak zamknięte pąki drzew na wiosnę.

Ale tego musisz być pewna przecież,
Że Cię Kocham jak nikogo na świecie!
I dziś Tobie Mamusiu przyrzekam,
Że wyrosnę na dobrego człowieka!

Matka Boża Licheńska

Kiedy ojczyznę naszą rozdarli zaborcy
I skuli kajdanami ręce
Ty matko spojrziałaś z litością z nieba
Na naszą umęczoną Polskę.

Lud polski wyciągał ręce ku niebu
Prosząc byś zesłała na ziemię
Przecież sam Jezus dał nam za matkę Ciebie
Byś chroniła ludzkie plemię.

I przysłałaś Matko ukochana
Nie szukałaś pałaców bogaczy
Ubogiemu pasterzowi powierzyłaś swą misję
By wszystkim Twoje słowa przekazać raczył.

Strachem przejęty pasterz staruszek
Widzeniem, jakie zjawiło się przed jego oczyma
Modląc się żarliwie rozważa w duszy
I polecenie głosić zaczyna.

Nie wierz! Lecz on uporczywie mówi to samo
Że widział niewiastę zapłakaną i smutną
Lecz dziwna jasność od niej płynęła
Bo to nie była zwykła postać, to Maryja
Matka Bolesna się jemu objawiła.

To Matka Boża Licheńska to miejsce sobie obrała
Ze wzgórz tryumfuje nad okolicą i krajem całym
Zbierają się co dnia Jej dzieci ukochane
Które w Jej sercu zbolałym pokrzepienia szukają.

A Ty nie skąpisz wsparcia ni litości
Przygarniasz grzesznika zatwardziałego
Bo taka już jest miłość Matczyna
Szybko zło przebacza i zapomina.

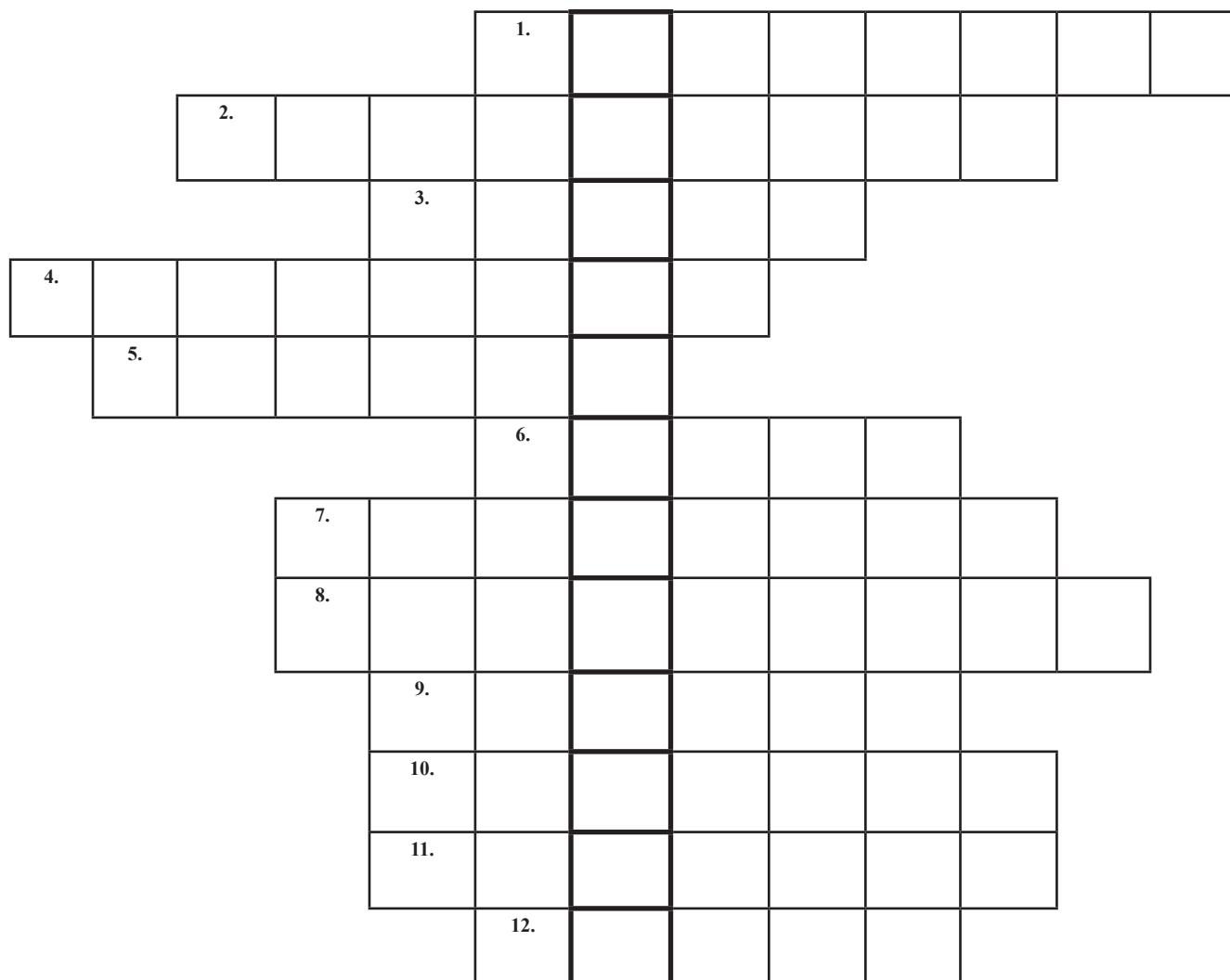

Zbigniew Bręklewicz
PZDR nr 5

Kącik rozrywki

Zapraszamy do nowego kącika rozrywki, rozwiązania w następnym numerze. Życzymy dobrej zabawy!

Krzyżówka:

Litery z wyróżnionych pól utworzą hasło.

1. Grzyby jednokomórkowe wykorzystywane w przemyśle fermentacyjnym i piekarniczym.
2. Metoda konserwacji żywności polegająca na pozbyciu się z produktu wody.
3. Owoc figowca.
4. Warzywo o grubym, pomarańczowym korzeniu.
5. Roślina uprawna wykorzystywana do produkcji papierosów i cygar.
6. Biały, słony ser wywodzący się z Grecji.
7. Kwiat ozdobny, w którego uprawie potentatem jest Holandia.
8. Ośrodek hodowli koni.
9. Słynne z piramid państwo, którego rolnictwo oparte jest na wylewach Nilu.
10. Wytwarzany nielegalnie wysokoprocentowy napój alkoholowy.
11. Słynny podlaski producent przyczep rolniczych.
12. Maszyna rolnicza służąca do orania.

Rozwiązanie kącika rozrywki z numeru kwietniowego:

Krzyżówka: NIEDZIELA WIELKANOCNA

WIELKOPOLSKI OŚRODEK DORADZTWA ROLNICZEGO W POZNANIU

tel. 618 685 272, fax 618 685 660; ul. Sieradzka 29, 60-163 Poznań
www.wodr.poznan.pl, wodr@wodr.poznan.pl

Powiat	Adres zespołu doradczego WODR	Nr tel./fax	e-mail
PZDR nr 1 z siedzibą w Czarnkowie, ul. Kościuszki 88, 64-700 Czarnków, tel. 672 166 550			
chodzieski	ul. Mostowa 9 64-800 Chodzież	tel./fax 672 810 278	chodziej@wodr.poznan.pl
czarnkowsko-trzcianecki	ul. Kościuszki 88 64-700 Czarnków	tel./fax 67 21 66 550	czarnkow_trzcianka@wodr.poznan.pl
piłski	ul. Wojska Polskiego 49B/6 64-920 Piła	tel./fax 67 214 46 96	pila@wodr.poznan.pl
złotowski	ul. 8-go marca 5 77-400 Złotów	tel./fax 672 635 319	zlotow@wodr.poznan.pl
PZDR nr 2 z siedzibą w Sielinku, Sielinko, ul. Parkowa 2, 64-330 Opalenica, tel. 614 473 658			
grodziski	ul. Mossego 9 62-065 Grodzisk Wlkp.	tel./fax 614 448 288	grodzisk@wodr.poznan.pl
międzychodzki	ul. Daszyńskiego 12 64-400 Międzychód	tel./fax 957 482 968	miedzychod@wodr.poznan.pl
nowotomyski	ul. Parkowa 2, Sielinko 64-330 Opalenica	tel. 614 473 658	nowytomysl@wodr.poznan.pl
szamotulski	Gałowo, ul. Wierzbowa 12 64-500 Szamotuły	tel./fax 612 920 669	szamotuly@wodr.poznan.pl
wolsztyński	ul. Żeromskiego 16 64-200 Wolsztyn	tel./fax 683 842 458	wolsztyn@wodr.poznan.pl
PZDR nr 3 z siedzibą w Gołszynie, Gołszyn 60, 63-940 Bojanowo, tel. 655 456 463			
gostyński	ul. Kolejowa 15 63-800 Gostyń	tel./fax 797 501 688	gostyn@wodr.poznan.pl
kościański	ul. Bernardyńska 2 64-000 Kościan	tel./fax 655 121 936	koscian@wodr.poznan.pl
leszczyński	ul. Towarowa 1 64-100 Leszno	tel. 65 52 00 040	leszno@wodr.poznan.pl
rawicki	Gołszyn 60 63-940 Bojanowo	tel./fax 655 456 463	rawicz@wodr.poznan.pl
PZDR nr 4 z siedzibą w Poznaniu, ul. Sieradzka 29, pokój 224, 60-163 Poznań, tel. 618 630 424			
obornicki	ul. Sądowa 5 64-600 Oborniki	tel./fax 612 960 589	oborniki@wodr.poznan.pl
poznański	ul. Sieradzka 29, pokój 224 60-163 Poznań	tel. 618 630 424	poznan@wodr.poznan.pl
średzki	ul. Libelta 2 63-000 Środa Wlkp.	tel./fax 612 854 491	sroda@wodr.poznan.pl
śremski	ul. Sikorskiego 21 63-100 Śrem	te./fax 612 835 525	srem@wodr.poznan.pl
PZDR nr 5 z siedzibą w Gnieźnie, ul. Roosevelta 114, 62-200 Gniezno, tel. 614 264 830			
gnieźnieński	ul. Roosevelta 114, III piętro 62-200 Gniezno	tel./fax 614 264 830	gniezno@wodr.poznan.pl
słupecki	ul. Traugutta 80 62-400 Słupca	tel./fax 632 771 538	slupca@wodr.poznan.pl
wągrowiecki	ul. Grunwaldzka 30 62-100 Wągrowiec	tel./fax 672 689 241	wagrowiec@wodr.poznan.pl
wrzesiński	ul. Kaliska 1 62-300 Września	tel./fax 614 360 788	wrzesnia@wodr.poznan.pl
PZDR nr 6 z siedzibą w Koninie, ul. Hurtowa 1, 62-510 Konin, tel. 632 438 557			
kolski	ul. Prusa 14 62-600 Koło	tel./fax 632 616 815	kolo@wodr.poznan.pl
koniński	Budynek Administracyjny Starostwa Powiatowego ul. Hurtowa 1, 62-510 Konin	tel./fax 632 438 557	konin@wodr.poznan.pl
turecki	ul. Nowa 22 62-700 Turek	tel./fax 632 784 717	turek@wodr.poznan.pl
PZDR nr 7 z siedzibą w Marszewie, Marszew 25, 63-300 Pleszew, tel. 627 429 430			
jarociński	Al. Niepodległości 19A 63-200 Jarocin	tel./fax 627 473 805	jarocin@wodr.poznan.pl
kaliski	ul. Kolegialna 4 62-800 Kalisz	tel./fax 627 575 423	kalisz@wodr.poznan.pl
krotoszyński	ul. Polna 16 63-700 Krotoszyn	tel./fax 627 252 774	krotoszyn@wodr.poznan.pl
pleszewski	Marszew 25 63-300 Pleszew	tel. 627 427 359	pleszew@wodr.poznan.pl
PZDR nr 8 z siedzibą w Ostrowie Wlkp., ul. Grabowska 93, 63-400 Ostrów Wlkp., tel. 627 356 622			
kępiński	ul. Przemysłowa 1A 63-600 Kępno	tel. 62 78 20 510	kepno@wodr.poznan.pl
ostrowski	ul. Grabowska 93 63-400 Ostrów Wlkp.	tel./fax 627 356 622	ostrow@wodr.poznan.pl
ostrzeszowski	ul. Zamkowa 17 63-500 Ostrzeszów	tel./fax 627 301 936	ostrzeszow@wodr.poznan.pl